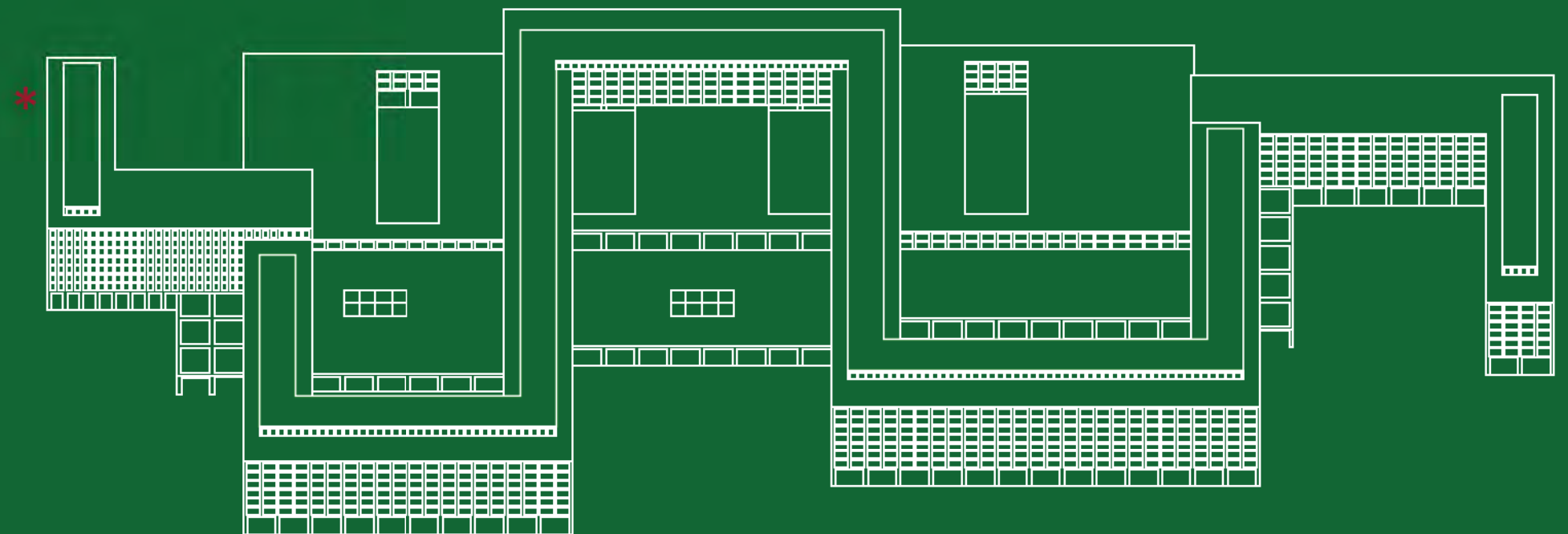

SALVATORPARK

—— Projectbundelmasterplan

*KAAN Architecten
Wiegerinck Architecten
LOW Architecten
B+B Landschapsarchitecten
Ingenium
Ney & Partners
Surreal
Antea
Witteveen + Bos
The Middle Men

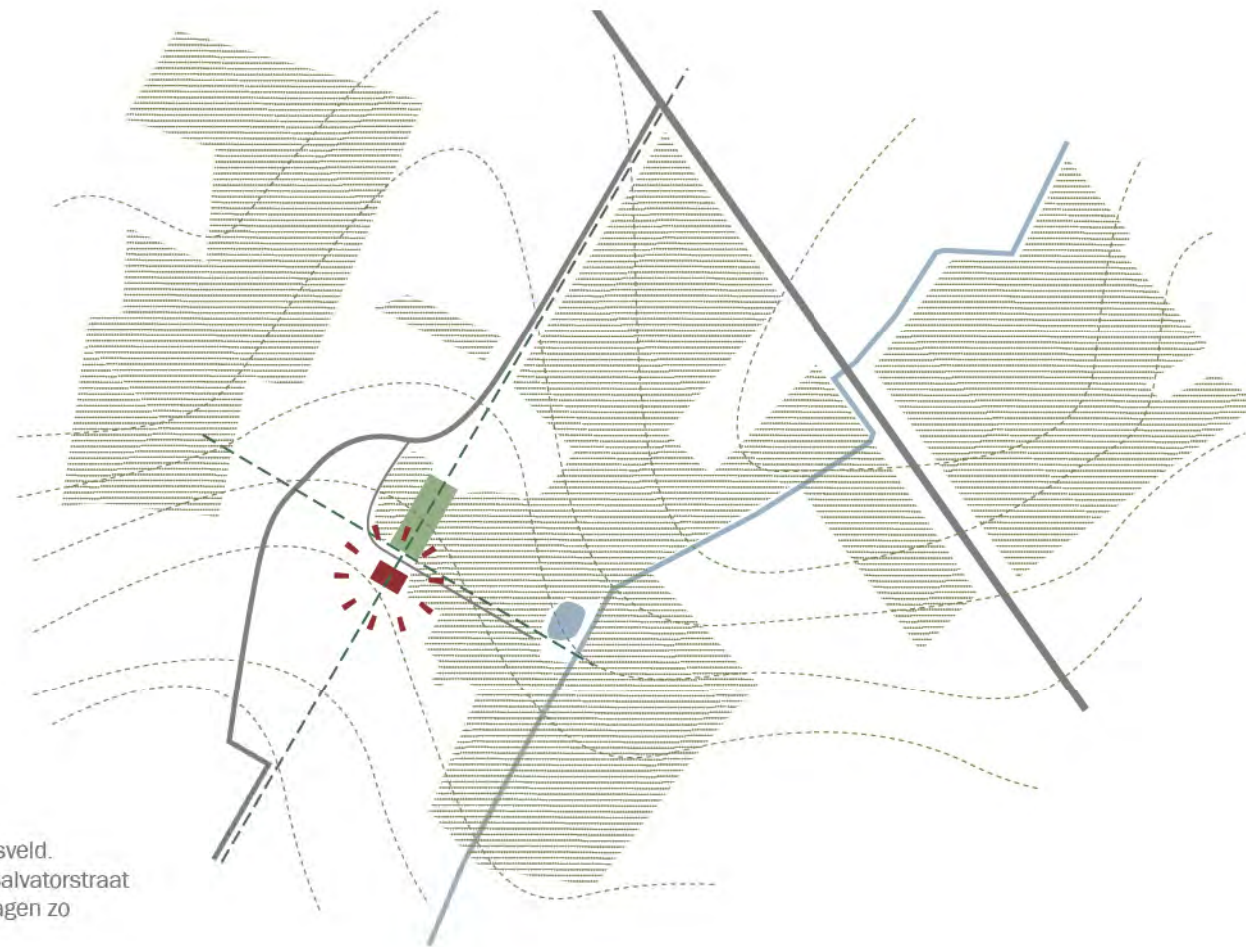

OPEN OPROEP 003701 JESSA ZIEKENHUIS

INTRODUCTIE

De oorspronkelijke Salvatorkliniek in het voormalige Kasteel Hollandsveld is op deze site tot stand gekomen vanwege de parkachtige groene omgeving. Al in 1926 werd ingezien dat de site aan de rand van Hasselt helende kwaliteiten bezit. Door de droom van de Zusters Salvatoresses, die ten grondslag lag aan de stichting van de kliniek, is een groot verhaal van genezing en zorg op deze plek gestart. In de daaropvolgende decennia is de kliniek uitgebreid tot een echt ziekenhuis waarbij de interactie met het landschap langzamerhand verminderde. Het ziekenhuis werd een complex van aaneengeschaalde vleugels waarin het belang van de ervaring en zorgbeleving van de patiënt steeds meer op de achtergrond is komen te staan. De opgave voor het ontwerpen van een nieuw groot ziekenhuis op dezelfde site geeft de mogelijkheid om ziekenhuis en landschap opnieuw als een holistisch geheel vorm te geven waarbij de droom van de Zusters Salvatoresses nieuw leven wordt ingeblazen.

De Salvator + site gaat een nieuw helend park in Hasselt worden; wij noemen dit het 'Salvatorpark'. De groene omgeving van het ziekenhuis gaat er zelfs voor zorgen dat mensen minder snel in het ziekenhuis terecht komen, als proactieve bijdrage aan de gezondheid van de mens. Dat is wat wij, als ontwerpteam, van bij het begin voor ogen hebben bij het ontwerp van het masterplan en het nieuwe ziekenhuis; de site moet in eerste instantie een toegevoegde waarde voor de stad en bevolking hebben. Om te ontspannen, sporten en spelen. Kortom een gezonde levendige plek. Bewoners van Hasselt worden geprikkeld om zich de site eigen te maken. Het ziekenhuis hierin wordt integraal onderdeel van een landschappelijke ervaring en voegt - zelfs met het uitgebreide programma - een belangrijke dimensie aan het landschap toe. Dit bereiken we als ontwerpteam ondermeer door het publieke interieur deel te maken van de routing door het Salvatorpark en in te zetten op een sterke interactie tussen binnen en buiten via riante hoven. Dit beïnvloedt op positieve wijze de beleving en interactie tussen patiënten, bezoekers en personeel.

Oorspronkelijke landschappelijke setting van Kasteel Hollandsveld. Belangrijk organiserend element is een lijn langs de huidige Salvatorstraat en haaks op het verval in hoogte. Het kasteel en de tuin lagen zo natuurlijk ingebed op de site

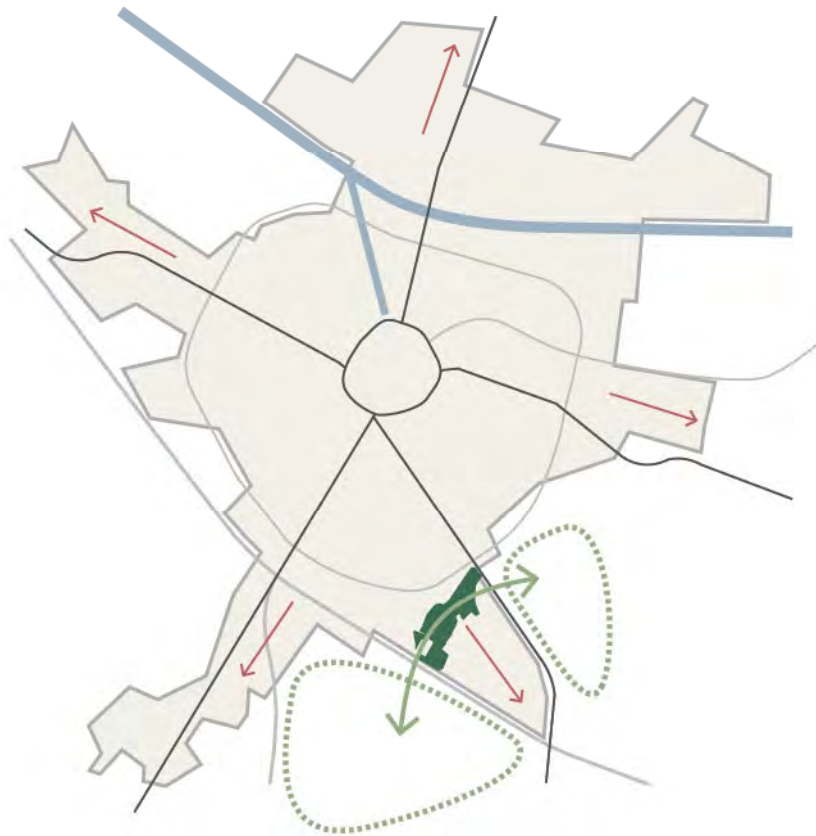
Salvatorkliniek rond 1930

01 GLOBALE VISIE

Een essentieel onderdeel van het masterplan en ziekenhuisontwerp is dat je in het Salvatorpark kunt verblijven en als bezoeker door het ziekenhuis kunt bewegen zonder werkelijk met de realiteit van het ziekenhuis geconfronteerd te worden. Park en ziekenhuis vormen één doorwaadbare omgeving binnen Hasselt en zo gaat deze nieuwe Salvatorsite als vanzelfsprekend opgenomen worden in een serie van publieke parken die Hasselt rijk is. Naast het Kapermolenpark, dat als een evenementenpark beleefd wordt, en het stadspark, wordt dit nieuwe park een specifiek gezondheidspark, als fundament van de 'healing environment'.

De stedenbouwkundige structuur van Hasselt is tweeledig. Allereerst heeft de stad door de geschiedenis een aantal schillen: een eerste schil met de oude kern, daaromheen een schil van uitbreidingen met uiteindelijk de buitenschil-ring waar grotere gebouwde complexen gekomen zijn. Hier overheen ligt een vingermodel dat zich uitstrekt langs de belangrijke assen vanuit de binnenstad. Ter plaatse van de Salvator+ site komen deze twee modellen samen. Deze situatie zorgt voor een overgang tussen stad en platteland; aan de ene kant staan bedrijfsgebouwen en woningen, aan de andere kant stroomt de Trekschurenbeek met haar groene omgeving. Het ziekenhuis ligt op de grens en profiteert van beiden; de stad zorgt voor dynamiek en verdraagt een dergelijk gebouw van formaat, het landschap zorgt voor rust en biedt een natuurlijke inbedding. Het natuurlijke verval en relief in de site volgt min of meer het contrast stad – landschap; hoe hoger je komt, hoe verder je weg bent van de stedelijkheid.

VINGERSTAD

Hasselt is een typische vingerstad welke zich uitspreidt langs de stervormige wegenstructuur. De Salvator+ site is een onderbreking van de zuidoostelijke vinger en vormt daarmee een landschappelijke corridor tussen Pietelbeek Zuid en het landelijke zuiden van de stad.

SALVATORPARK

Het Salvatorpark gaat een toevoeging worden aan de collectie van specifieke publieke parken in de stad. Naast het Kapermolenpark, Stadspark en sportpark wordt dit een gezondheidspark.

COMPLEXEN

Rond de ring bevinden zich grote complexen die een contrast vormen met het landschap. Juist door de grootte van deze gebouwen wordt ook de openheid van het landschap extra belangrijk. Deze context verdraagt het formaat van het ziekenhuis dat logisch opgaat in de ring aan complexen.

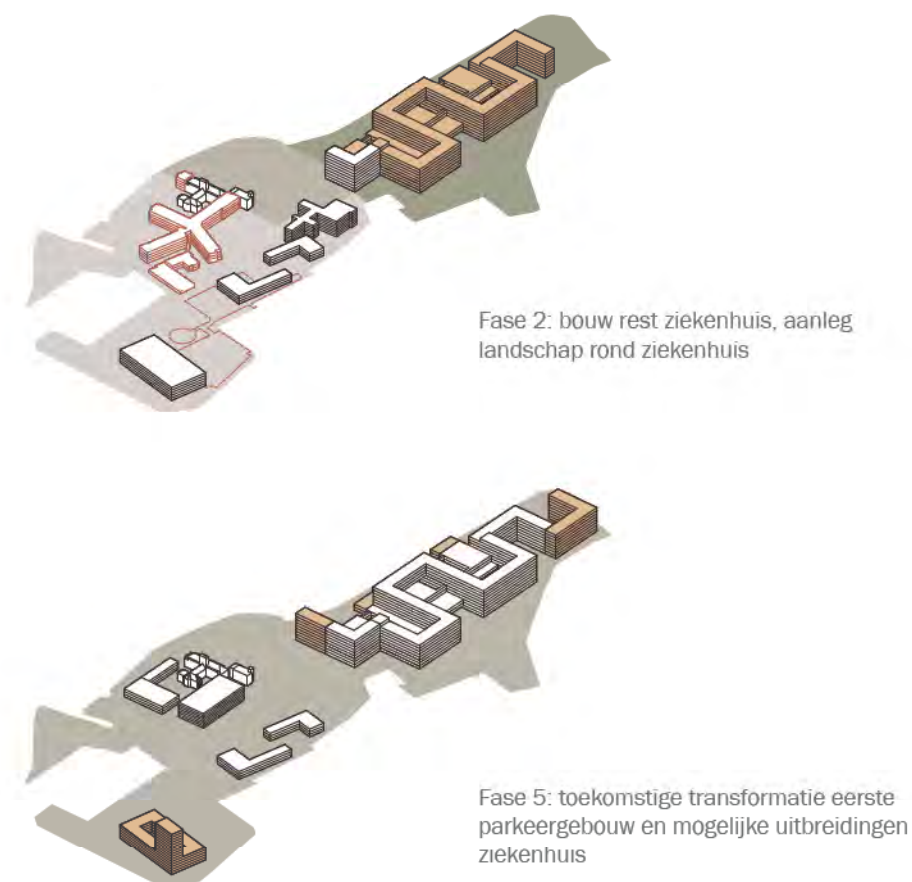
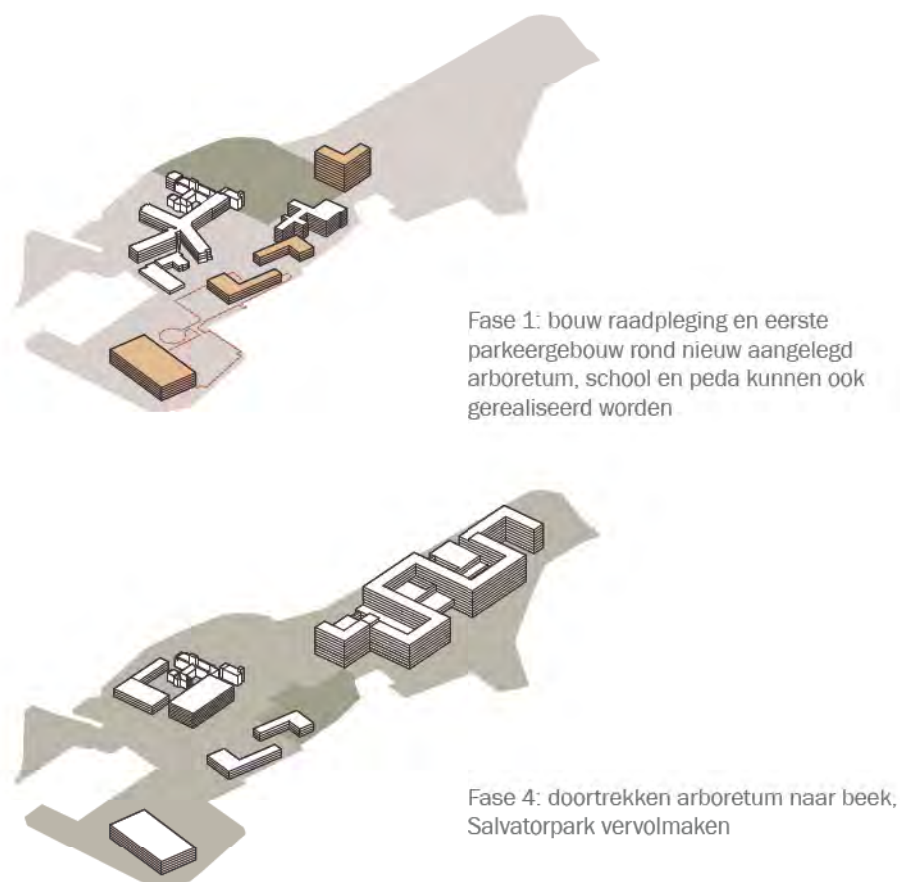
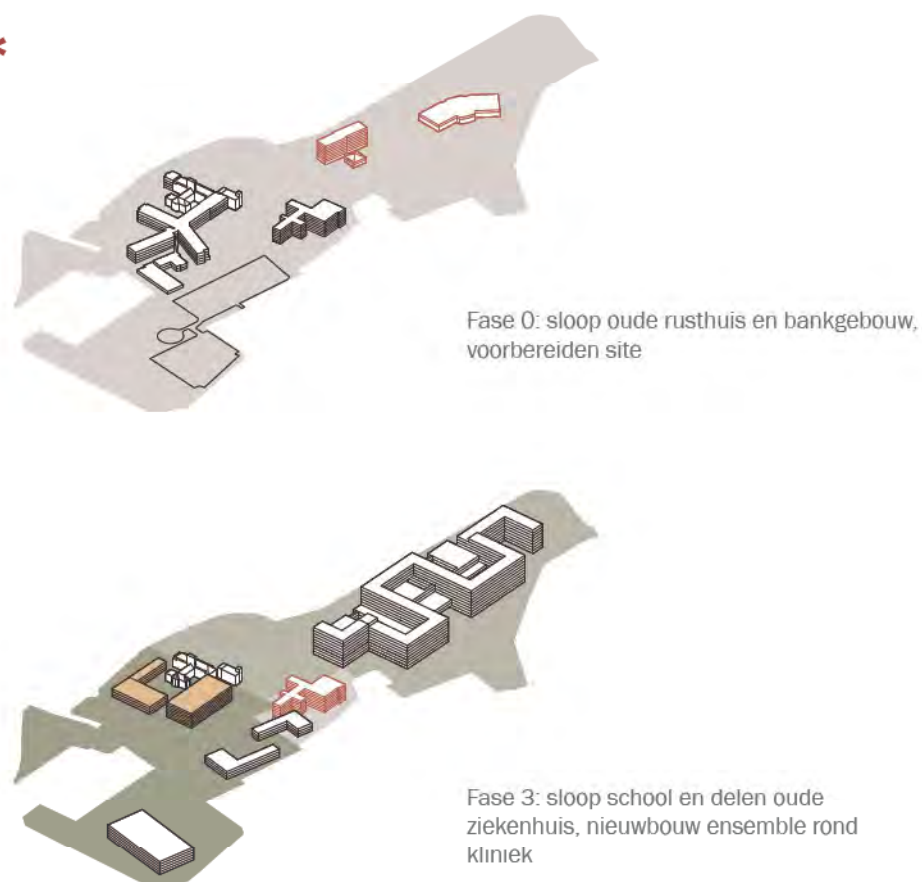
SALVATORPARK—Projectbundelmasterplan

PLANKAART m 100

scale 1:5000 ⌚

02 RAADPLEGINGSGEBOUW

*

* De ontwikkeling van het masterplan kan in vijf fases opgedeeld worden. Hierin is steeds de relatie met de bestaande gebouwen die moeten blijven functioneren ons leidmotief. Naast het bestaande ziekenhuis, is dit ook de school voor verpleegkundigen en de studentenhuisvesting. Cruciaal is er de vraag om in de eerste fase een raadplegingsgebouw als een autonoom gebouw te bouwen.

Wij positioneren het nieuwe ziekenhuis met een gebouwdeel voor raadpleging in de nabijheid van het bestaande ziekenhuis, wel met een dusdanige tussenruimte dat er deels begonnen kan worden met de aanleg van het arboretum. Het bovengronds parkeren knippen we op in twee gebouwen waarvan het eerste langs de Voogdijstraat gebouwd wordt. Dit is het parkeergebouw dat meteen aanvullende parkeerplaatsen levert voor het nieuwe raadplegingsgebouw en bij voltooiing van het ziekenhuis dienst doet als personeelsparkering.

Het raadplegingsgebouw is een fragment van de totale nieuwbouw en is door de structuur van het ziekenhuis makkelijk uit te breiden in de volgende fase. Het grote voordeel van het opknippen van de raadpleging als fase is dat - samen met het arboretum - een begin gemaakt wordt met het hart van de site, zonder dat het hele gebied voor een lange periode verandert in een bouwplaats en dito werfzone. Het arboretum met het oude ziekenhuis en een nieuw raadplegingsgebouw gaan vertrouwdheid en herkenning creëren

bij mensen; het nieuwe ziekenhuis krijgt daarmee een duidelijke plek in het collectieve bewustzijn. Indien gewenst is in deze eerste fase een tijdelijke koppeling tussen raadpleging en het oude ziekenhuis mogelijk door middel van een overdekte arcade tussen beide gebouwen.

Het herpositioneren van de school voor verpleegkunde betreft een bijna parallel traject waarvan de tijdsperiode moeilijk van tevoren is te bepalen. In dialoog met het schoolbestuur zal naar het juiste moment gezocht worden. De verwachting is dat de school snel wil verhuizen naar de nieuwe gebouwen. Het masterplan gaat daarvoor uit van een ensemble naast het Salvator Woonzorgcentrum en het bestaande schoolgebouw HBO5 Verpleegkunde. Als het eerste parkeergebouw klaar is, kunnen de huidige bovengrondse parkeerplaatsen vrijgemaakt worden voor de bouw van de nieuwe school. Ook de peda zou in deze fase mee kunnen verhuizen.

In een volgende derde fase wordt het ziekenhuis gebouwd als continuering van het eerste raadplegingsgebouw. De structuur van het beddenhuis, raadpleging en administratie is een generiek grid waardoor makkelijk doorgebouwd kan worden en interne ruimten indien nodig herplaatst kunnen worden. Na realisatie van het nieuwe ziekenhuis kan het oude gesloopt worden, maar met behoud van de oudste en historisch interessante delen. Deze hebben namelijk een intrinsieke relatie met oude landschappelijke elementen en dienen als geheel gevaloriseerd te worden.

De vierde fase is dan de bouw van het tweede parkeergebouw en aanvullende voorzieningen waarmee een nieuw functioneel ensemble ontstaat samen met de historische delen van het ziekenhuis. Deze krijgen dan weer een centrale plaats aan het arboretum. Ook kan in deze fase begonnen worden met het aanleggen van het landschap rondom de bebouwde omgeving.

Na sloop van het huidige school- en peda-gebouw kan het landschapontwerp volledig worden aangelegd. Het arboretum steekt dan door naar de oever van de beek en Salvator WZC waarmee de zorgcampus compleet is. Cruciaal in het masterplan is het starten vanuit het centrale Arboretum en ontwikkelen naar de randen toe. Door het ziekenhuis dichtbij de Luikersteenweg te positioneren blijft er veel ruimte op de Salvator+ site over. Deze situering maakt een functionele koppeling met Pietelbeek-Zuid in de toekomst ook makkelijker.

Het eerste parkeergebouw langs de Voogdijstraat kan in de toekomst getransformeerd worden voor een ander programma, zoals kantoren, laboratorium of andere zorgfuncties. Het plan voorziet op deze plek dan een uitbreiding van de bestaande structuur met een hoogteaccent van 15 à 16 lagen dat het Salvatorpark markeert in de omgeving en langs de A31.

03 REFERENTIEPROJECTEN

ONCOLOGISCH CENTRUM UZ LEUVEN

Healing Environment – Een belangrijk aspect van het ontwerp. Door en verpleegafdelingen hebben zicht op een aangename buitenruimte (met groene daken) die het herstel bevordert. Dankzij het zicht naar buiten en directe daglichtinval in de kamers ervaren de patiënten bovendien het dagritme.

Compact ziekenhuis – De ondersteunende en logistieke functies liggen centraal in het gebouw, waardoor looplijnen kort zijn.

Regionale dekking – Het oncologisch centrum heeft een regionale dekking

Flexibiliteit – De kolomstructuur heeft een stramien dat veel verschillende ziekenhuisfuncties toelaat.

Oncologische Centrum UZ Leuven (Wiegerinck + LOW)
Nieuwbouw Oncologisch Centrum (radiotherapie, ambulant centrum, dagbehandeling, horeca, wellness, clinical trials en verpleegafdelingen).

19.989 m² BVO | 2014 – 2021 | Ontwerpfase (DO) | UZ Leuven

Tergooi Ziekenhuis Hilversum (Wiegerinck)

Nieuwbouw Algemeen ziekenhuis met 525 bedden
64.110 m² BVO nieuw + 8.390 m² BVO renovatie | 2011– 2023 |
In uitvoering | Tergooi

Amphia Ziekenhuis Breda (Wiegerinck)

Nieuwbouw Topklinisch Ziekenhuis met o.a.: 450 eenbedskamers, 16 operatiekamers waarvan twee hybride OK's, 30 Intensive Care kamers, 14 behandelkamers spoedeisende hulp, parkeergarage met 900 plaatsen.

79.300 m² BVO | 2011 – 2019 | Gerealiseerd | Stichting Amphia

Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar (B+B Landschap)
landschappelijke inpassing sloop-nieuwbouw ziekenhuis in historisch landschapspark.

landschappelijke inpassing 8 ha | 2016– heden | ontwerpfase | Noordwest Ziekenhuisgroep

TERGOOI ZIEKENHUIS HILVERSUM

Masterplan – Het ziekenhuis is onderdeel van masterplan wonen, zorg, natuur Zorgpark Monnikenberg.

Compact ziekenhuis – In het compacte ziekenhuis zijn de Hi-tech functies (Hotfloor) gescheiden van de Lo-tech functies (verpleging en raadgeving) door ze in afzonderlijke bouwdelen onder te brengen.

Healing Environment – Een belangrijk ontwerp-aspect. Raadgeving en verpleegafdelingen hebben binnentuinen en groene daken. Alle patiënten hebben hierdoor zicht op een aangename buitenruimte die het herstel bevordert. Door kamers met daglicht wordt het dagritme ervaren.

Menselijke maat – Ondanks de omvang heeft de architectuur een 'menselijke maat'. De toegepaste schaal maakt dat de ruimten door patiënten niet als groots, overweldigend en intimiderend worden ervaren.

Landschappelijke setting – Zowel ziekenhuis als nevengebouwen (zoals de Ambulancepost) zijn nauwkeurig ingepast in de bosrijke omgeving.

Integratie meerdere locaties – De nieuwbouw brengt twee ziekenhuislocaties onder in één nieuw ziekenhuis.

Regionale dekking – Hoogwaardige topklinische en topreferente zorg voor de regio Hilversum.

Parkeeroplossing – De vrijstaande parkeergarage (1.300 auto's, 7-laags) heeft een eigen identiteit maar relateert zich ook aan de gebouwdelen van het ziekenhuis.

Flexibiliteit – De verhouding verpleging/raadgeving kan per gebouwdeel eenvoudig worden aangepast. Gebouwdelen kunnen in de toekomst worden afgestoten.

State of the art ziekenhuis – Het ziekenhuis beschikt over enkel eenbedskamers. Het gebouw heeft genoeg flexibiliteit om ruimtelijke vraagstukken in de toekomst ook te kunnen accommoderen.

AMPHIA ZIEKENHUIS BREDA

Compact ziekenhuis – Amphia is een compact ziekenhuis, Hi-tech functies (Hotfloor) zijn gescheiden van Lo-tech functies (verpleging en raadgeving) door ze in afzonderlijke bouwdelen onder te brengen.

Healing Environment – Een belangrijk ontwerp-aspect. De raadgeving en verpleegafdelingen hebben binnentuinen. Alle patiënten hebben hierdoor zicht op een aangename buitenruimte die het herstel bevordert. Door kamers met daglicht wordt het dagritme ervaren.

Menselijke maat – Ondanks de omvang heeft de architectuur een 'menselijke maat'. De toegepaste schaal maakt dat de ruimten door patiënten niet als groots, overweldigend en intimiderend worden ervaren.

Integratie meerdere locaties – Door de nieuwbouw van Amphia worden twee ziekenhuislocaties ondergebracht in één nieuw ziekenhuis.

Regionale dekking – Amphia biedt hoogwaardige topklinische en topreferente zorg voor de regio Breda.

Parkeeroplossing – Wiegerinck heeft ook een losstaande vijflaags parkeergarage voor 900 auto's ontworpen. De parkeergarage heeft een eigen identiteit maar relateert zich ook aan de gebouwdelen van het ziekenhuis.

Flexibiliteit – De verhouding van verpleging en raadgeving kunnen per gebouwdeel op eenvoudige wijze worden aangepast. Bovendien kunnen gebouwdelen in de toekomst ook worden afgestoten.

State of the art ziekenhuis – Het Amphia ziekenhuis beschikt over enkel eenbedskamers. Het gebouw heeft genoeg flexibiliteit om ruimtelijke vraagstukken in de toekomst ook te kunnen accommoderen.

NOORDWEST ZIEKENHUISGROEP ALKMAAR

Masterplan – Masterplan opgesteld voor goede inpassing sloop-nieuwbouw op de compacte, gevoelige site.

Compact ziekenhuis – De inpassing in het historische landschapspark de Alkmaarderhout vraagt om een compact gebouw. Door de nauwkeurige positionering van het gebouw konden zo veel mogelijk landschappelijke- en natuurwaarden behouden blijven en worden versterkt.

Healing Environment – De ligging midden in het Alkmaarderhout zorgt voor een optimale Healing Environment. In het gebouw- en landschapsonwerp gold de interactie binnen-buiten als uitgangspunt. Door direct zicht op het landschapspark vanuit elke kamer en directe daglichtinval ervaren de patiënten dagritme en seizoenen.

Gebouw en bos – De transformatie in het Alkmaarderhout is opgevat als kans om ook het landschapspark zelf te verbeteren. Waar het huidige ziekenhuis een barrière vormt in het park, creëert de nieuwbouw royale ruimte waardoor de twee delen van het park weer met elkaar verbonden raken.

Actief naar buiten – Het landschapsonwerp rondom het ziekenhuis verleid patiënten, bezoekers en medewerkers om actief gebruik te maken van het omliggende park.

Integratie met maatschappij – De aanheling van het landschapspark op het terrein zorgt dat ook bezoekers en omwonenden uitgenodigd worden in het wandelpark rondom het ziekenhuis. Informele ontmoeting tussen patiënten en bezoekers wordt zo uitgenodigd.

Parkeeroplossing – het volledige parkeerprogramma wordt opgelost in een ondergrondse parkeergarage, deels gelegen onder het landschap. Voldoende dekking op de parkeergarage zorgt ervoor dat het landschap met zelfs grote bomen doorlopen over het dak van de parkeergarage.

04 RUIMTELIJKE CONCEPTEN

Het Salvatorpark vormt een unieke schakel tussen het nieuwe ziekenhuis, de stad en het omringende landschap. Het 'healing environment' concept is gestoeld op de kennis dat [zicht op] beplanting, licht en ruimte bijdraagt tot een snellere genezing en herstel van patiënten. Wij voegen daar in ons ontwerp nog een extra dimensie aan toe. Het landschap, het park en de openbare ruimte zijn in onze ogen een schakering van verschillende natuurplekken: van intiem en solitair tot actieve plekken die uitnodigen tot samenzijn. Het idee is dat het Salvatorpark zo een veelvoud aan gebruik kan faciliteren, al naar gelang de fysieke en mentale actieradius en behoefte van haar gebruikers: sport en spel, maar ook gewoon wat rondwandelen, of als patiënt in een rolwagen. Daarmee verwordt het Salvatorpark van Health Park tot een nieuw stadspark, waar iedereen welkom is: patiënten en personeel, bezoekers maar ook spelende kinderen en bewoners van overal in de stad en regio.

* De eerste stap in het structureren van het masterplan was het ontwerpend onderzoek naar de exacte en optimale locatie voor het ziekenhuis. Belangrijkste factoren in deze plaatsbepaling waren het projecteren van het gevraagde programma, de mogelijke fasering, het vaststellen van de waardevolle en te behouden elementen en de specifieke vorm van de site. Uitgangspunt voor het ziekenhuistype is een horizontaal georganiseerd model met veel directe verbindingen tussen afdelingen maar ook de mogelijkheid afdelingen als afzonderlijke gebouwdelen vorm te geven binnen het geheel. De in de inpassingsstudie beschreven hoogte van vijftientig meter wordt zoveel mogelijk gerespecteerd waardoor we – als we het programma rigoureus wensen te respecteren – tot een footprint van ongeveer 20.000 m² komen.

Een gebouw van dit formaat is – ook door de noodzaak het huidige aanwezige ziekenhuis te behouden – alleen logisch in te passen in het meest noordelijke deel van het Salvatorpark, langs de Luikersteenweg. Gunstige bijkomstigheid is dat dit gedeelte meest verstedelijkt is en hier dan ook minder kwetsbare landschappelijke elementen liggen. Met een mogelijke gedeeltelijke ontwikkeling van Pietelbeek-Zuid in de toekomst geeft de voorgestelde weerhouden positionering ook aanleiding om een verbinding te maken met de functies die aan de andere kant van de Luikersteenweg worden gerealiseerd. Momenteel is vooral het klassieke agrarische landschap van visueel belang voor de beleving vanuit het ziekenhuis.

Het ziekenhuis op deze positie levert ook het minste conflict in schaal op; naast de site staan bedrijfsgebouwen welke minder kwetsbaar zijn dan de vrijstaande woningen elders langs de site. De Luikersteenweg en het grote verkeersknooppunt aan de noordkant geven het ziekenhuis ook de nodige zichtbaarheid in Hasselt. Het gebouw krijgt een herkenbaarheid langs de weg die een dergelijke functie ook nodig heeft.

STAD EN LAND

De site ligt op de kruising van stad en land waardoor het in één richting van twee invloedsferen profiteert. In de andere richting gaat de site een ecologische verbinding vormen met de zuidzijde en Pietelbeek Zuid

GEBOUWEN

* Het ziekenhuis wordt gepositioneerd in het noordelijkste deel van de site waarmee zo veel mogelijk bestaande landschappelijke elementen worden gerespecteerd en benut. Het gebouw krijgt een formele kant richting de stad en een informele, geplooid kant naar de groene ruggegraat. Langs de Luikersteenweg en in het Arboretum komen prominente koppen. De parkeergebouwen worden opgenomen in de groene ruggegraat en de school en peda worden herbouwd in een hofgebouw rond het oorspronkelijke ziekenhuis.

* PROGRAMMA

Het nieuwe Jessa ziekenhuis wordt cruciaal onderdeel van het publieke netwerk van de site. Hier brengen we meerdere publieke functies in het gebouw die facilitair zijn voor patiënten, bezoekers, medewerkers en passanten. In het hart van het nieuwe Jessa ziekenhuis komt een ruime boulevard geflankeerd door winkels, cafetaria, congresfunctie en patio's. De hotfloor met spoedeisende hulp, logistiek en operatiekamers positioneren we langs de Salvatorstraat waardoor de logistiek hier optimaal afgehandeld kan worden. In het arboretum komt de hoofdingang naast het raadplegingsgebouw. Dit raadplegingsgebouw kan steeds als een afzonderlijke functie dienst blijven doen.

Aan de noordkant van het nieuwe Jessa ziekenhuis komen de specifieke afdelingen die ook voor frequente bezoekers een aparte omgeving vormen. Dit zijn het oncologisch centrum, revalidatie, k-dienst, psychiatrie en dialyse. Dit is een meer rustige omgeving van de site met vrije inplanting in het park en uitzicht op Pietelbeek-Zuid. Hoofdingang, boulevard en ingang voor oncologie vormen één doorlopende route doorheen de site.

De verschillende beddenhuizen, administratie en raadpleging bevinden zich allen in een verspringend lint dat over de hot floor en boulevard is gedrapeerd.

Het gevraagde aantal parkeerplaatsen brengen we onder in drie parkeervoorzieningen. Twee zijn losstaande gebouwen op de site, een derde parkeervoorziening bevindt zich onder het ziekenhuis in de kelder. Door het opsplitsen wordt de parkeerdruk verdeeld en kunnen parkeergebouwen in de toekomst ook makkelijker worden getransformeerd met een andere invulling en functie. Dit geldt met name voor het eerste parkeergebouw langs de Voogdijstraat en in mindere mate voor het tweede parkeergebouw in het centrale ensemble. Het personeel parkeert langs de Voogdijstraat en wandelt verder of maakt gebruik van een elektrische shuttle bus. Voor bezoekers is het Salvatorpark een riante toegang waarna de auto wordt geparkeerd. Komende uit het parkeergebouw sta je onder het bomendek van het arboretum. De ondergrondse parkeervoorziening is alleen voor personeel en frequente patiënten die daarmee een eigen routing en landschappelijke ervaring krijgen. Ook kunnen frequente patiënten zo direct het ziekenhuis in zonder nog extra wandelafstand te moeten overbruggen.

De peda en school HBO5 Verpleegkunde zien we net als in het huidige complex nauw verwant maar functioneel gescheiden van het nieuwe Jessa ziekenhuis. Deze functies combineren we in een ensemble dichtbij het Salvator WZC waarmee ze een nieuw ruimtelijk geheel vormen. Hun gezamenlijke hof loopt door in het landschap rond het WZC en de beekzone.

De overige functies plaatsen we samen met het tweede parkeergebouw rond de te bewaren oudste delen van het bestaande ziekenhuis, waarmee ze een hof of 'kloostertuin' gaan vormen. Deze kloostertuin wordt samen met de patio's van het ziekenhuis en het hof tussen school en peda een laag van omsloten buitenruimten in het Salvatorpark. In dit nieuwe ensemble komen de crèche, ruimte voor buurtparticipatie en workshops, zorgwinkel, apotheek, superette en fitness. Allen centraal in het park en buurt gelegen.

SCHATTEN

Het Salvatorpark pakt de bestaande landschapsstructuren op en maakt de reeds aanwezige rijkdom beter zichtbaar en leesbaar. In de huidige situatie is het parkachtige landschap rondom het ziekenhuis veeleer gefragmenteerd. Het middendeel van het park toont echter wel meerdere sporen uit een rijk verleden; een arboretum, een vijver, een kerkhof, een rozentuin en een oude dreef. Vanuit dit historische hart wordt het ontwerp voor het nieuwe Salvatorpark met het nieuwe Jessa ziekenhuis opgebouwd; de oude sporen krijgen een nieuwe betekenis in het Salvatorpark. De nieuwe gebouwen staan allen met hun toegang in deze zone die als eerste ontwikkeld gaat worden.

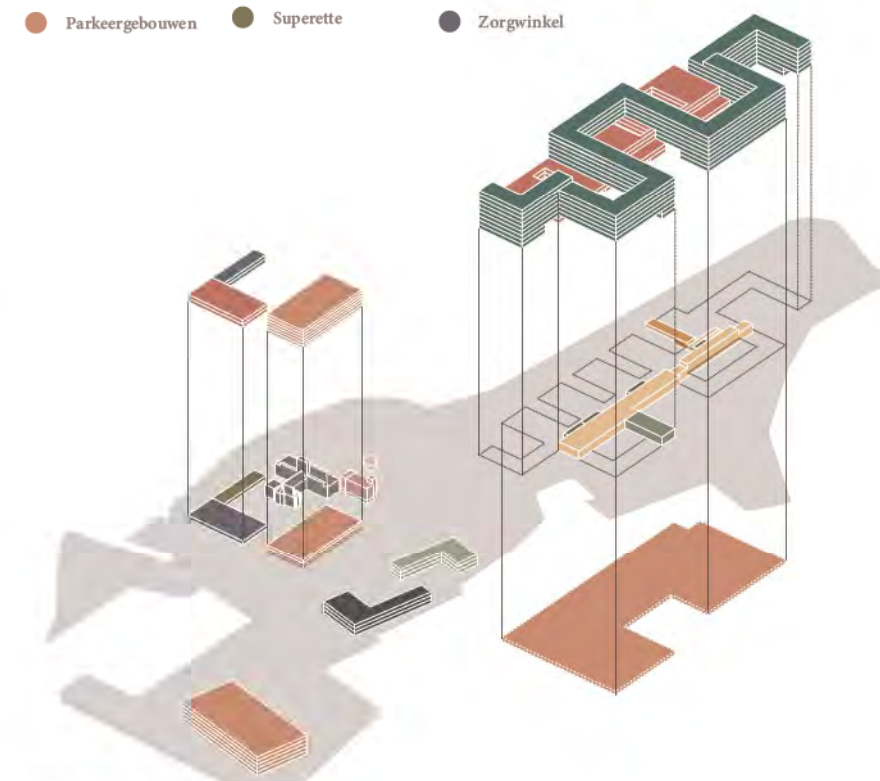
* BIOTOPEN

Het park zal bestaan uit drie leesbare 'biotopen', die samen een ruimtelijke gradiënt vormen van open en weids naar ingekaderd en intiem. Deze biotopen kenmerken zich door hun eigen type vegetatie, beheer, sfeer en gebruik. Programma, schatten en biotopen versterken elkaar in ervaring, gebruik en ecologie.

Van zuidwest naar noordoost onderscheiden we een ruim opgezet health campus park, dat bestaat uit een nieuw en actief deel en een oud deel waar het arboretum met historische elementen deel van uitmaakt. De tweede biotoop is de beekvallei van de Trekschurenbeek. De beek krijgt zijn meanderende loop terug en vormt zo de natuurlijke ruggegraat waarlangs de site wordt georganiseerd. De beekvallei strekt zich uit tot aan en in de patio's van het ziekenhuis. Pietelbeek-Zuid wordt een derde biotoop binnen het plangebied en vormt samen met het land rond Rodeberg langs de A13 een ecologische verankering met de omgeving.

Cure	School	Restaurant	Coworking
Care	Creche	Commercieel	Theepaviljoen
Core	Congres	Fitness	Peda
Parkeergebouwen	Superette	Zorgwinkel	

Programma

Schatten

Biotopen

05 RUIMTELIJKE INRICHTING

* Over de laag van de biotopen op de site wordt een netwerk van meanderende wandel- en fietspaden gelegd. Overeenkomstig de ruimtelijke gradiënt van de biotopen – van open en weids naar ingekaderd en intiem – verdicht het netwerk zich en wordt de vloeiende lijnvoering van de paden fijnmaziger. Voor de gebruikers bieden de paden een veelvoud aan routes die gekozen kunnen worden; elke route voert langs andere zichten, sferen en programma – van actief, sportief en sociaal tot intiem, rustig en natuurlijk.

* Qua logistiek sluiten de paden aan op de omliggende toegangswegen. Voor de afwikkeling van het autoverkeer onderscheiden we twee routes. De eerste vormt de primaire route voor bezoekers, patiënten en personeel dat uit de regio komt en via de Voogdijstraat afslaat direct de site in, richting de hoofdentree. Deze route volgt een licht golvende beweging en leidt langs de parkeergebouwen naar de kiss & ride rond het arboretum. Hier ligt ook een verbinding met de spoedeisende hulp. Een secundaire route brengt frequente patiënten via een aparte route tot direct bij de entree naar de specifieke afdelingen voor oncologie, revalidatie, psychiatrie en dialyse. Langs deze route naar een kleine kiss & ride ligt een afslag naar de ondergrondse parkeergarage voor deze patiënten en personeel.

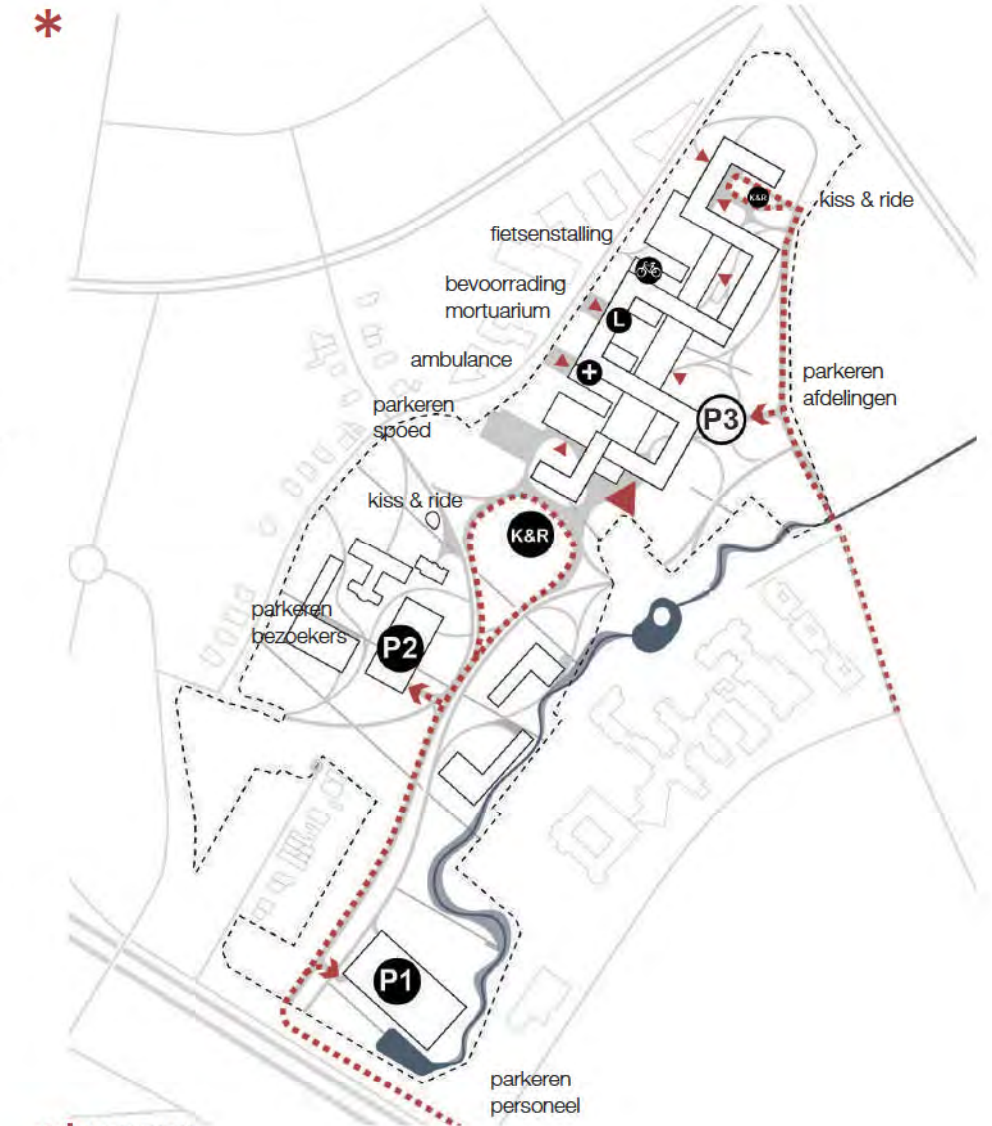
PADEN

Een netwerk van meanderende paden verbindt de gebouwen en biotopen met elkaar. Rechte lijnen accentueren de hoogteverschillen en werken als oriëntatiemiddel. Ze relateren de site aan de beek - de ruggengraat - en maken een nieuwe verbinding tussen de stad, het park en Ekkelgarden.

* PLEKKEN

In het Salvatorpark worden kleinschalige elementen toegevoegd die het park verder activeren en aangenamer maken. Zo maken we in het park geïntegreerde sportactiviteiten, speelobjecten en een theehuis bij de oude rozentuin. Vlakbij de luwte van het ziekenhuis, op loopafstand voor personeel, bezoekers en patiënten, creëren we twee verscholen tuinen die voor rust en bezinnig zorgen. Deze elementen creëren samen met specifieke landschappelijke sferen een keur aan bijzondere plekken in het park.

* LOGISTIEK

Via de Voogdijstraat wordt het park ontsloten voor autoverkeer, hier ligt de toegangsroute voor de parkeergebouwen. De Ekkelgaarden functioneert als secundaire toegang voor autoverkeer en biedt een eigen landschappelijke omgeving. De Salvatorstraat vormt de logistieke ontsluiting van het ziekenhuis. Langs hier liggen achtereenvolgend de toegangen voor bevoorrading, het mortuarium en de ambulance. Ook is hier een toegang tot de spoedparkeerplaats voor lokaal verkeer. Het plan voorziet twee bushaltes langs in de Salvatorstraat, gekoppeld aan de twee uiteindes van het nieuwe Jessa ziekenhuis.

*

Fragment park rond hoofdentree

*

Overzicht lijnen

*

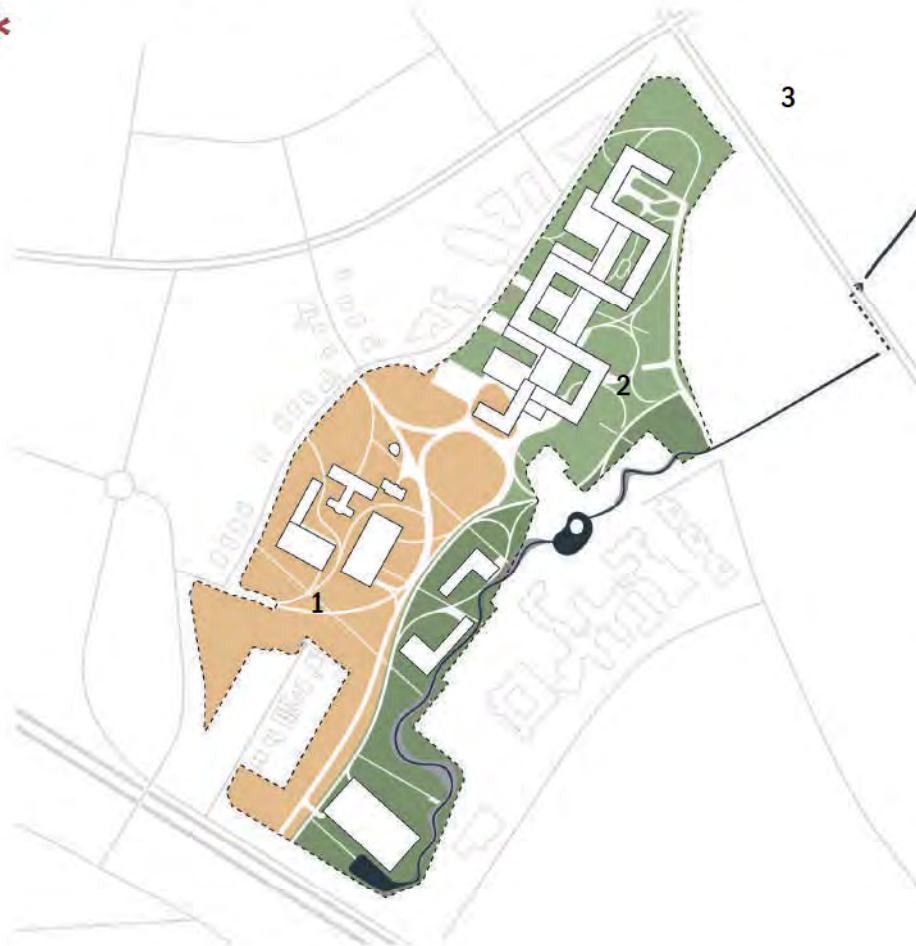

LIJNEN

De meanderende paden worden gecomplementeerd door rechte lijnen, die als markeringspunten in het landschap liggen en waaraan de paden worden 'opgespannen'. Zo ontstaat er een dynamiek tussen strak en vloeiend, en bemiddelen de twee soorten paden tussen het klassieke parkgevoel en een nieuwe realiteit. De site heeft een hoogteverschil van 8 meter; de west-oost lopende lijnen zetten deze topografie subtiel aan en accentueren zo het verloop in hoogte. Bovenal vormen de lijnen een verbinding tussen de stad, het Salvatorpark en Ekkelgarden, dit door de beek over te steken en hier een nieuwe relatie te scheppen. De 'achterzijde' van Ekkelgarden wordt op deze manier een nieuwe voorkant en wordt verweven met het Salvatorpark. De gebouwen krijgen daarmee allemaal een rol toebedeeld in het Salvatorpark.

* De lijnen nemen verschillende elementen in zich op; van toegangspunt tot steiger, van lijn in plein en grasveld, van langgerekte bank tot brug over de Trekschurenbeek. De lijnen verknopen op deze wijze de belangrijke landschappelijke en historische elementen in het park, waardoor deze een nieuwe bestemming worden.

Biotopen

Overzicht biotopen

* 1. HEALTH CAMPUS

De eerste biotoop is het meest stedelijke deel van het Salvatorpark; de 'health campus', bestaande uit twee delen. Het oude deel is het 'arboretum' van het Salvatorpark en tevens het formeel vormgegeven deel met een publiek en verwelkomend karakter. Het is de toegangszone waar alle bezoekers en personeelsleden van het Jessa ziekenhuis en de school worden ontvangen op een groot parkplein. De 'schatten' uit het verleden krijgen in deze zone een nieuwe betekenis en positie; de oude bomendreef, het kerkhof, de vijver en de rozentuin worden door de nieuwe paden met elkaar verbonden en rangschikken zich met een zeer leesbare en nieuwe hiërarchie. De statige, oude bomen van het arboretum vormen de basis van deze intieme, historisch geladen parkzone, die zich uitstrekt tot de oude vijver en zo ook het oorspronkelijke park, dat in de huidige situatie verborgen ligt achter hekken, in zich opneemt. De riant grasvelden zullen worden gebruikt als speel- en verpozingsplekken en maken zichtrelaties mogelijk tussen de verschillende parkelementen en gebouwen. Een nieuw café-paviljoen activeert deze zone, en bedient zowel de buurtbewoners als de gebruikers van de school en het ziekenhuis. Het arboretum heeft een fijnmazige padenstructuur die de meanderende paden van weleer oppakt en aan elkaar knoopt tot nieuwe logische routes. Het arboretum wordt uitgebreid met een nieuwe, ruim opgezette parkzone waarin een ensemble van nevenfuncties zijn plek vindt. De grote grasvelden nodigen de bezoekers uit tot verblijven en creëren zichtrelaties tussen de nieuwe en oude gebouwen. Dit is tevens het meest actieve deel, met sportvelden, een jogronde en een speelzone.

2. BEEK EN BEEKDALLANDSCHAP

De tweede biotoop is de 'beek', die het landschap van noord naar zuid aan elkaar rijgt en zo de nieuwe ruggengraat vormt van het Salvatorpark. De Trekschurenbeek is momenteel nog een deels gekanaliseerde en deels ondergronds lopende beek. In het nieuwe Salvatorpark wordt deze beek opgegraven en als zichtbare, meanderende waterloop en waterbuffer hersteld. De beek transformeert op die wijze naar een weelderige, natuurlijke zone die zich onderscheidt van het park door zijn langgerekte karakter van zuid naar noord. De beek wordt bovendien op zeven punten beleefbaar gemaakt door elegante oversteken met bruggen en steigers. De beek vormt een bijzondere biotoop; deze zone maakt het mogelijk dat bezoekers zich hier volledig onttrekken aan ziekenhuis of stad. Waar de beekloop in de huidige situatie de begrenzing vormde, vormt de zone nu juist een verbindend en structurerend element. De oevers van de beek worden verbreed en natuurlijk ingericht met inheemse soorten, waardoor er weer een rijkdom aan habitats langs de beekzone ontstaat en de natuurwaarden verbeterd en hersteld worden, passend bij de landschapstypologie van Vochtig Haspengouw. De verbrede beekzone speelt bovendien een cruciale rol als waterbuffer en -infiltratiezone. Het oppervlaktewater van het park - en op piekmomenten van de gebouwen - wordt afgevoerd naar de beekzone.

Het beekdal vormt het oorspronkelijke landschapstype en zoekt op metaschaal een verbinding met het Vochtig Haspengouw ten zuiden van de site en de Demervallei die zich aan de zuidflank van Hasselt uitstrekt. Het terugbrengen van de beekdaltypologie - die wordt gekenmerkt door natte hooilanden, een meanderende beek en broekbossen - leidt tot herstel van een gradiëntrijk, lokaal landschap met een hoge soortenrijkdom. Het beekdallandschap van het Salvatorpark wordt een aaneenschakeling van open, soortenrijke graslanden, afgewisseld met solitaire bomen en boomgroepen. Berken, elzen, wilgen en essen vormen de boventoon. Zo ontstaat er een schouwspel van open en dicht, vochtig en droog. Door kleinschalig, extensief beheer kan dit grasland uitzonderlijk rijk aan bloemen worden: dotterbloem, koekoeksbloem en pinksterbloem kleuren er de lente. Voor de bezoekers en gebruikers van het Salvatorpark wordt de site leesbaar; een stedelijk 'health city park' aan de stadszijde, en een natuurlijk, glooiend beekdallandschap dat zich uitstrekt tot aan en in het ziekenhuis en de Trekschurenbeek.

Dit beekdallandschap wordt verrijkt met een meanderende padenstructuur, die zo is ontworpen dat er korte en langere routes gelopen en gewandeld kunnen worden. Afhankelijk van de actieradius van de gebruiker - patiënt, medewerker, bezoeker - valt er in dit landschap altijd een plek te vinden waar men óf bij elkaar kan komen, óf zich terugtrekken en tot rust kan komen. Op twee plekken, verbonden aan het ziekenhuis en het padenstelsel door een 'lijn', zijn twee verborgen tuinen ontworpen. Tuinen die aanzetten tot bezinning en bewustwording; een gezonde en helende explosie aan kleur en geur temidden van een natuurlijk landschap. Ook de patio's binnen het ziekenhuis hebben een landschappelijk ogende invulling met hoge grassen, en per patio een verbijzondering in de vorm van een geabstraheerd waterelement dat dienst doet als wateropvang.

3. PIETELBEEK ZUID

De laatste biotoop wordt gevormd door het agrarisch landschap van Pietelbeek-Zuid. Hoewel dit gebied momenteel nog geen direct onderdeel van het ontwerp uitmaakt, zien wij de natuurlijke waarden van deze site als een belangrijke aanvulling op de twee voorafgaande 'biotopen'. De sprong van stadspark naar agrarisch landschapspark is niet alleen qua schaal en natuurlijke waarden belangrijk, maar ook qua gebruik. Het Salvatorpark zal in de toekomst gebruikt worden door bewoners en bezoekers, personeel en patiënten van het Jessa ziekenhuis. Het agrarisch landschap van Pietelbeek-Zuid kan een recreatieve aanvulling vormen. De prachtige vista's op het landschap dragen in belangrijke mate bij tot het healing environment-concept en zijn ruimtelijk-landschappelijk verwant aan het beekdallandschap rondom het ziekenhuis.

Arboretum

Stadspark

Beek

Beekdal

Pietelbeek Zuid

0 100 m

Plankaart 1:3000

Impressie Jessa ziekenhuis langs Luikersteenweg

Beekzijde

06 BEELDKWALITEIT

In het masterplan onderscheiden we naast de biotopen verschillende gebouwtypen welke allen een andere uitstraling krijgen maar met elkaar en samen met het landschap de encenering vervolmaken. Allereerst is er het ziekenhuis dat door zijn formaat mee gaat doen met de grote complexen rond de stad. De schaal van het gebouw maakt dat het een prominente zelfstandige entiteit zal worden in het gebied. Belangrijkste bij de uitstraling van het ziekenhuis is dat de schaal van de mens, de patiënt, herkenbaar wordt in een helder leefbaar en leesbaar gebouw. Dit mag niet uiteenvallen in losse gebouwen waardoor het totaal groter lijkt dan het is. De gevels hebben een basis van een rustig en gecontroleerd raster waarbinnen plaats is voor afwisseling en verfijning.

* De beide parkeergebouwen hebben een geheel andere setting. Het eerste parkeergebouw naast de Voogdijstraat ligt ingebed tussen de bomen rond de beek. We stellen hier een open opbouw voor met uitkragende vloeren waaromheen een gordijn van houten stijlen hangt. Dit gordijn wordt begroeid waarmee het gebouw opgenomen wordt in de groene ruggengraat. In de toekomst kan de gevel van dit parkeergebouw makkelijk gedemonteerd worden waarna het gebouw getransformeerd kan worden voor ander gebruik. De nieuwe gevel zal dan wel een link moeten houden met de groene inbedding.

Het tweede parkeergebouw en het gebouw voor aanvullende voorzieningen zoals crèche, zorgwinkel, superette en fitness moeten een architectuur krijgen die samen met het oorspronkelijke Kasteel Hollandsveld en de uitbreiding uit de jaren '40 een nieuw ensemble vormt. Samen omsluiten deze gebouwdelen een tuin die in de volledige site een rustplek is. We suggereren stenen gevels met een robuuste, terughoudende uitstraling. Het steen van de verschillende gebouwen kan een ton-sur-ton kleurstelling krijgen. Vooral het arboretum en het stadspark moeten hier het beeld van de site bepalen.

School en peda zijn twee gebouwen die samen met het Salvator WZC een nieuw ruimtelijk geheel vormen maar wel verschillen in uitstraling. Hun situering in het groen vraagt om veel transparantie en net als voor het eerste parkeergebouw wordt een houten structuur en gevel voorgesteld.

Een nieuw paviljoen - als cafetaria in het Salvatorpark - voegt een vriendelijke, kleinschalige laag toe aan de collectie en ensemble van gebouwen. De luchtige uitstraling maakt het tot onderdeel van het landschap. Dit is een centrale horeca gelegenheid voor alle parkbezoekers.

ZIEKENHUIS

Impressie Jessa Ziekenhuis

VOORZIENINGEN

Abdij, Roosenberg - Dom Hans van der Laan

SCHOOL / PEDA

Fins Bos Onderzoeksinstituut, Joensuu - SARC Architects

PARKEERGEBOUW

Parkeergebouw, Hannover - Studio di Architettura

PAVILJOENEN

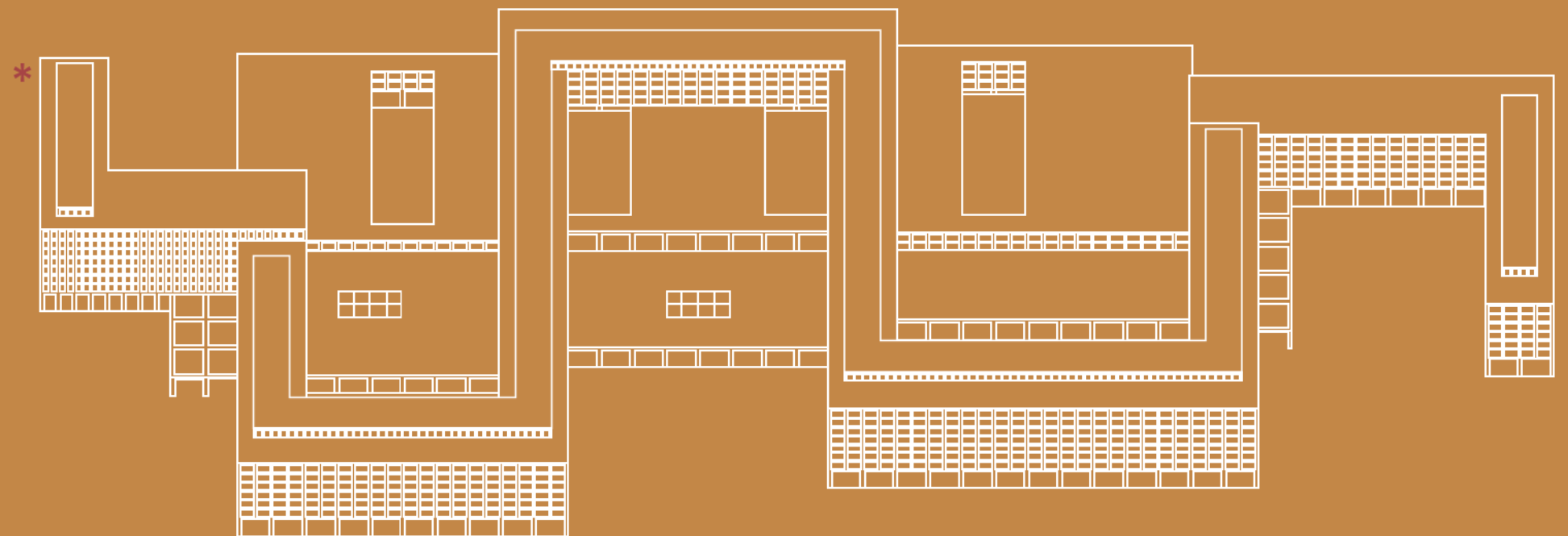

Paviljoen, Okayama Universiteit - Sanaa

SALVATORPARK

—— Projectbundelziekenhuis

*KAAN Architecten
Wiegerinck Architecten
LOW Architecten
B+B Landschapsarchitecten
Ingenium
Ney & Partners
Surreal
Antea
Witteveen + Bos
The Middle Men

OPEN OPROEP 003701 JESSA ZIEKENHUIS

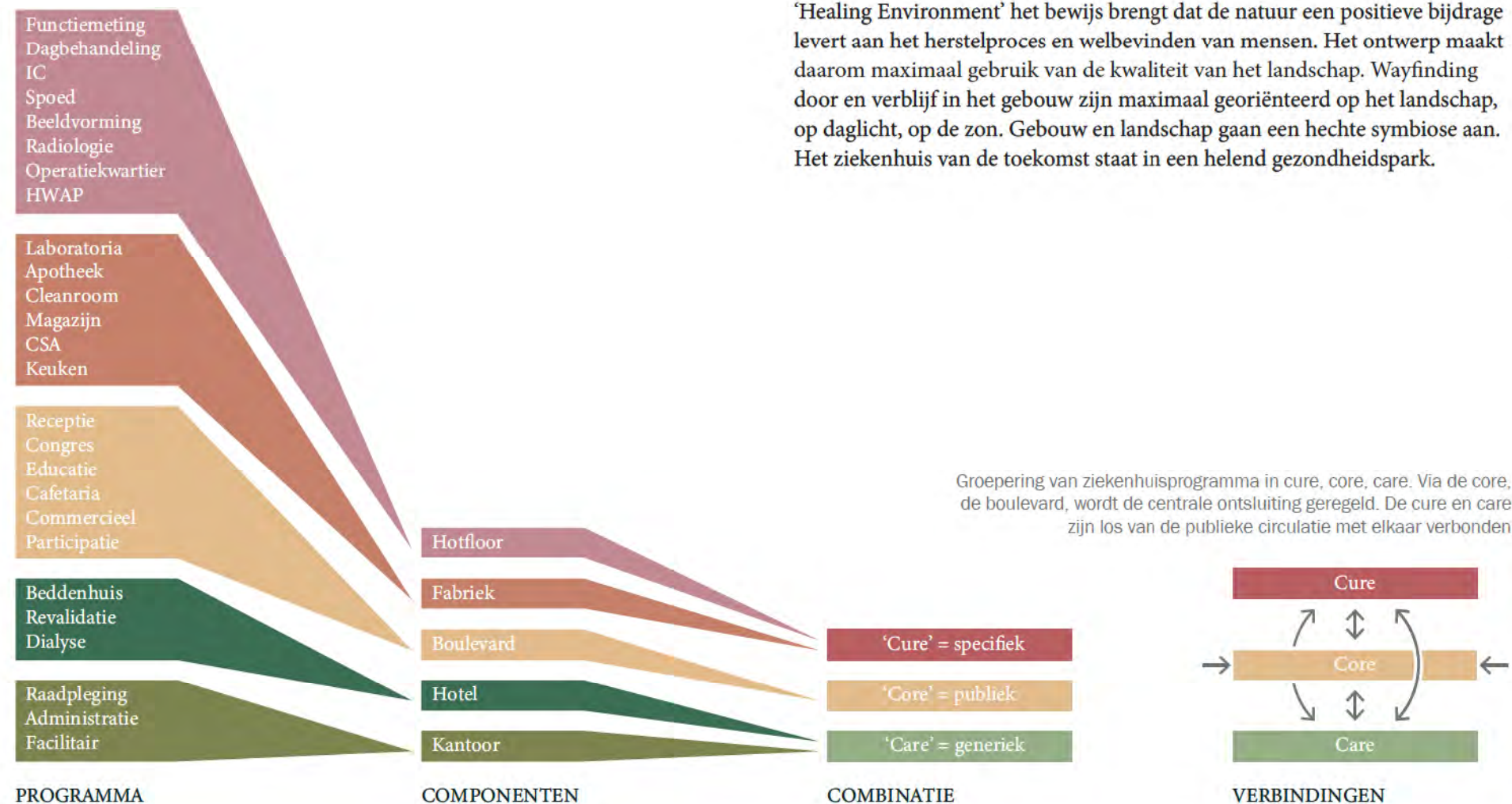
INTRODUCTIE

De patiënt in zijn of haar kamer wil zich - ondanks een doorgaans gedwongen verblijf in het ziekenhuis - deel voelen van het alledaagse leven, hij of zij wenst een goed gevoel. Dit begint bij een huiselijke kamer met een mooi uitzicht en veel daglicht. Het contact met artsen, verpleegkundigen en familie in een fijn interieur, waar de patiënt zich meer gast voelt dan hulpbehoevende, draagt bij aan een goede genezing.

Grip krijgen op het forse programma voor het nieuwe Jessa ziekenhuis begint dan ook steeds bij het ontwerpen van de kleinste korrel; de kamer met een raam. Dit raam gaat uitkijken op diverse patio's of het toekomstige Salvatorpark. Vanaf de kamer kun je lopen naar intieme zitkamers, opnieuw in een groene natuurlijke omgeving.. Zachte kleuren die geïnspireerd zijn door de natuur verlevendigen het interieur en de gevels, waarbij de kamer in het modulaire gevelontwerp herkenbaar wordt. Het individu krijgt expressie en plaats in het grote geheel.

01 RUIMTELIJKE UITWERKING

ADAPTATIE

De medische wereld is een complex gebeuren. Het ziekenhuis van de toekomst is daarom een netwerkziekenhuis, een HUB. Het ziekenhuis van de toekomst is de spin in het grote web die de regie voert over de gezondheidszorg in een regio. Maar de weg naar de toekomst is ook nog een deel ongewis. Het is dus belangrijk om in de verdere ontwikkeling van het Jessa ziekenhuis zo flexibel als mogelijk te kunnen zijn, veranderingen en evoluties moeten kunnen worden opgenomen. Het ontwerp gaat daarom niet uit van een monolithische structuur, maar van een faseerbare, modulaire en intelligente structuur.

Naast het feit dat een ziekenhuis een goed functionerende logistieke machine is moet een ziekenhuis vooral een menselijke beleving zijn. De mens is een biologische wezen, een product van de natuur. Het is daarom niet verwonderlijk dat de moderne wetenschap met 'Evidence Based Design' en 'Healing Environment' het bewijs brengt dat de natuur een positieve bijdrage levert aan het herstelproces en welbevinden van mensen. Het ontwerp maakt daarom maximaal gebruik van de kwaliteit van het landschap. Wayfinding door en verblijf in het gebouw zijn maximaal georiënteerd op het landschap, op daglicht, op de zon. Gebouw en landschap gaan een hechte symbiose aan. Het ziekenhuis van de toekomst staat in een helend gezondheidspark.

TOEKOMST

De toekomst van de gezondheidszorg is gedeeltelijk ongewis. De weg er naar toe zal dynamisch zijn. Er kunnen wel alvast enkele trends gemarkeerd worden:

- Technologisering en digitalisering (o.a. E Health en ICT);
- Robotisering;
- Miniaturisering;
- Verpersoonlijking van medicatie;
- Gebruik van nieuwe data;
- Centralisering enerzijds;
- Decentralisering anderzijds;
- Toename ambulante zorg en dagbehandeling;
- verkorten verblijfsduur.

Door dit complexe spectrum kent het ziekenhuis van de toekomst enerzijds een concentratie van intensieve functies. Anderzijds maakt digitalisering en miniaturisering zorg op afstand mogelijk. Het ziekenhuis van de toekomst wordt daarom een HUB in een netwerk van zorgaanbieders in de regio. Fysiek nabijheid kan, maar hoeft niet langer een vereiste te zijn.

SCHILLEN MODEL

Het ziekenhuis als HUB kan worden ontleed in vier organisatorische vastgoedcomponenten:

- Hotfloor: (specifiek: OK, Radiologie, Spoedeisende Hulp);
- Fabriek (specifiek: o.a. laboratoria, CSA, magazijnen, keuken);
- Hotel (generiek: patiënten verblijf);
- Kantoor (generiek o.a. raadpleging, administratie).

In de nabije toekomst zal in het ziekenhuis de nadruk komen te liggen op interventie en dagbehandeling. De vraag naar ambulante functies zoals raadpleging zal toenemen, het patiëntenverblijf zal afnemen.

Als gevolg van technologische ontwikkelingen is de dynamiek in de Hotfloor groot, de dynamiek in het Hotel relatief laag. Kantoorfuncties kunnen op afstand worden georganiseerd, Fabrieksfuncties kunnen deels worden geoutsourcet en op andere locaties worden ondergebracht. Hierdoor kan een compacter, economischer ziekenhuis ontstaan.

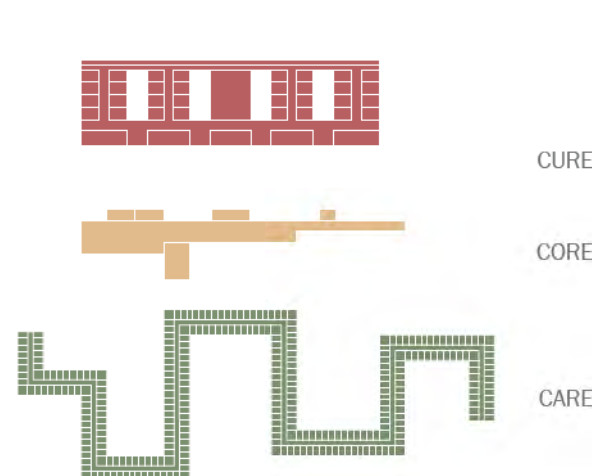
In het ontwerp worden combinaties gemaakt van verwante vastgoedcomponenten

- Specifiek, hightech: Hotfloor en Fabriek;
- Generiek, Medium Tech: Kantoor (raadpleging) en Hotel.

Omdat Raadpleging en Hotel in één bouwdeel zijn gepositioneerd kunnen deze in de toekomst als communicerende vaten groeien en krimpen.

Cure, core en care hebben elk hun eigen ruimtelijke karakter, gekenmerkt door een specifiek hoog technisch programma in de cure, versus geriekelde kamers in de care. De core bestaat uit het publieke en algemene programma

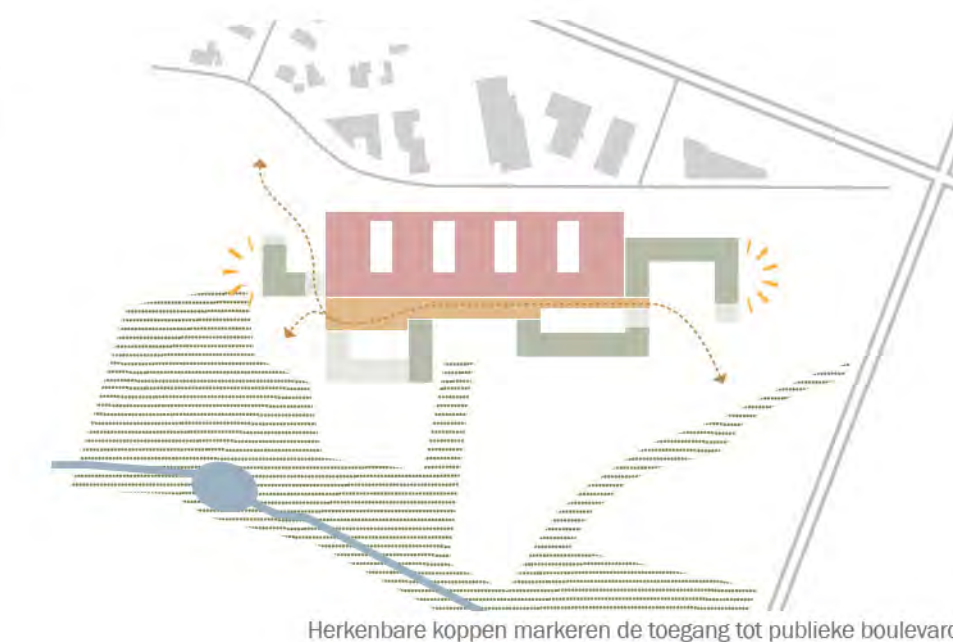
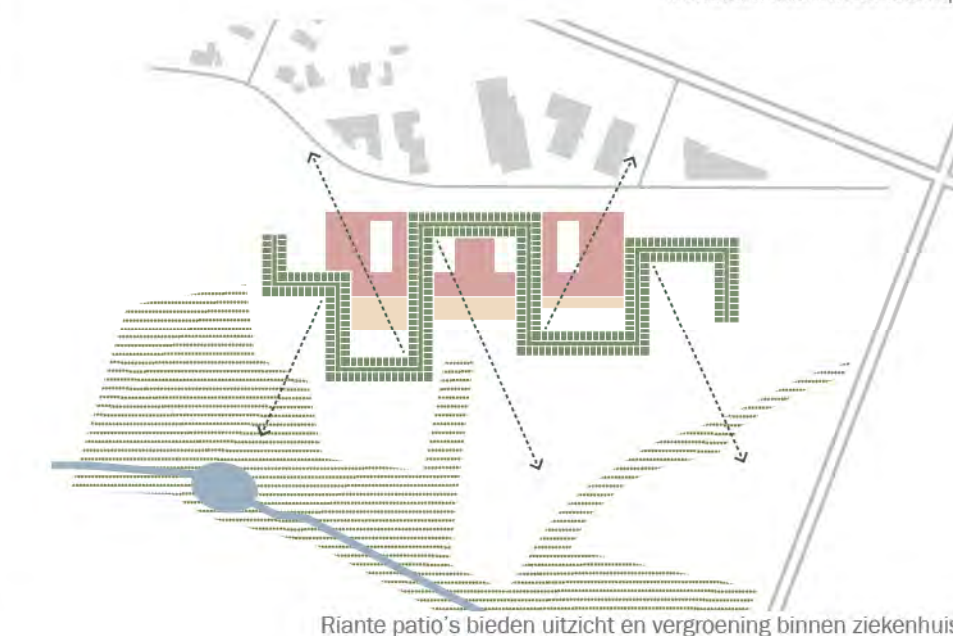
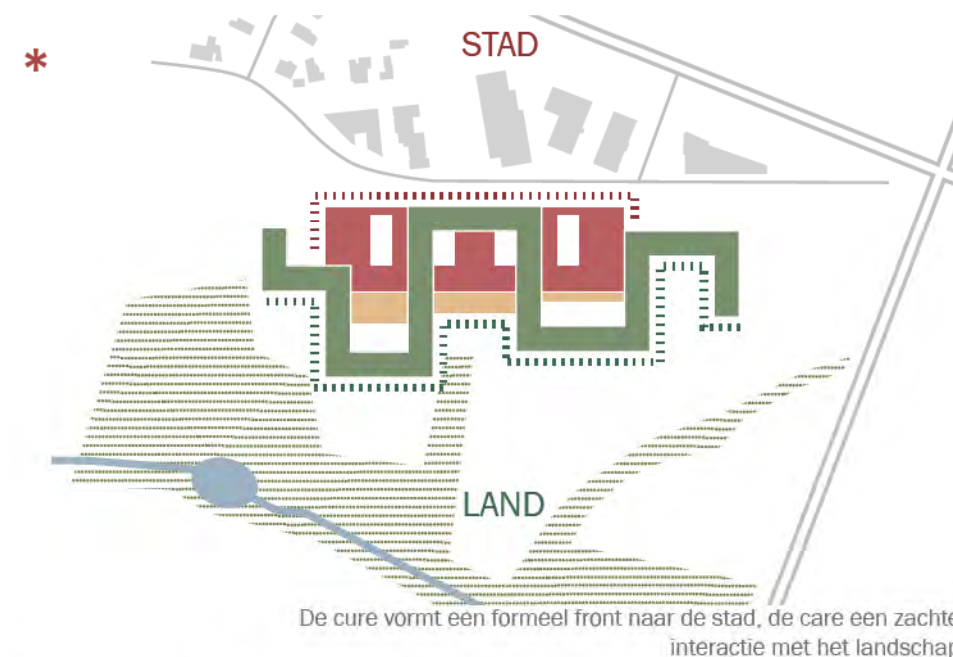
De cure wordt efficiënt en compact, de core een publieke boulevard, de care plooit zich om afstanden tot de cure korter te maken en functionele afdelingen te onderscheiden

We splitsen het programma hoofdzakelijk op in een cure, core en care deel. De hotfloor vormt de cure, het programma dat draait om actieve behandeling en onderzoek. Hier liggen spoedeisende hulp, medische beeldvorming, laboratoria en operatiekamers. We positioneren de hot floor aan de stadskant zodat logistiek makkelijk aansluit op de omgeving. Een centrale boulevard, de core, die ook onderdeel is van het publieke netwerk in het park. Het is een levendige as door het ziekenhuis met goede oriëntatie op de omgeving en veel afwisseling in ruimtelijke ervaringen. Hier wordt het grote complex opgeknipt in begrijpelijke gebouwdelen voor bezoekers, patiënten en passanten. Door middel van de boulevard is het gehele gebouw ontsloten en gekoppeld aan het park rondom. Het beddenhuis en de raadpleging vormen de care. We plaatsen deze functies in een lange strip welke zich over de hot floor en boulevard heenspooit. Zo worden efficiënte afdelingen gemaakt en afstanden beperkt.

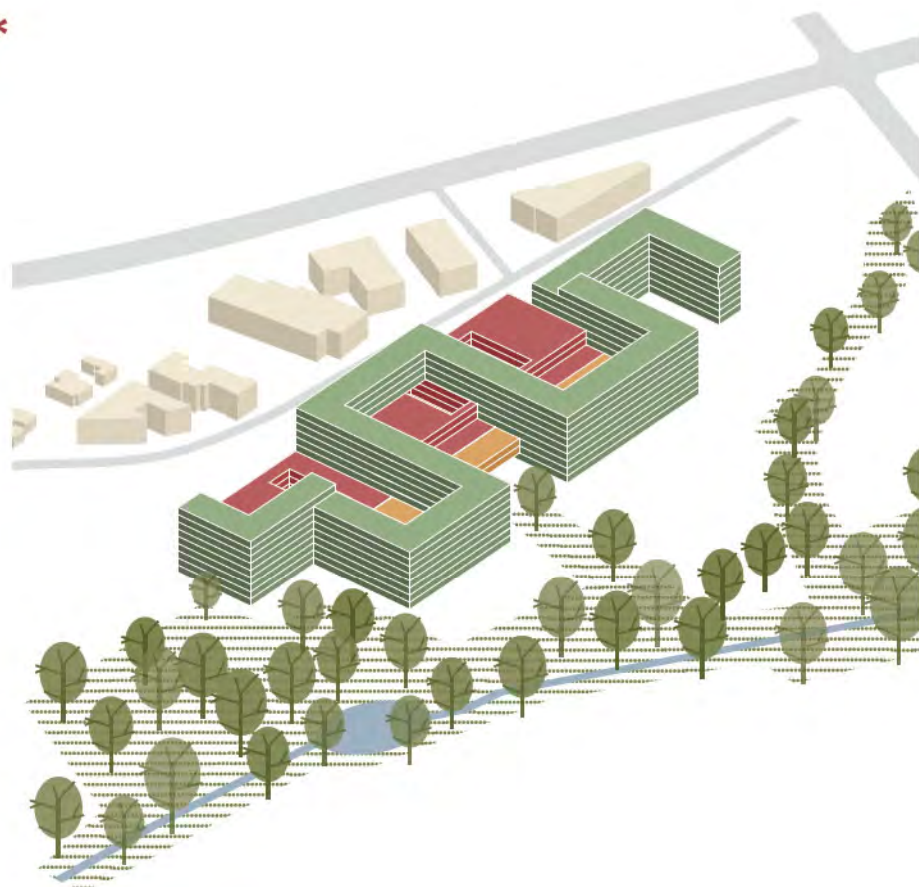
De gevel heeft een klassieke geleding van een plint, een middenstuk en kroon. De plint bestaat uit stevige kolommen die het gebouw verankeren in het park. De afstand van de kolommen wisselt naar gelang de behoefte aan transparantie en interactie tussen binnen en buiten. Het middendeel van de gevel bestaat uit betonnen kaders met een speelse gekleurde invulling waarachter de kamers liggen. Op het dak staat een technische kroon iets terug van de gevel waardoor het gebouw luchtiger wordt naar boven toe. De technische ruimten worden afgewisseld met daktuinen die als buitenrustplaats voor de patiënten en de medewerkers gebruikt kunnen worden. Het ontwerp is een dialoog tussen het strikte ziekenhuisprogramma en onze wens om een zo gezond mogelijke verblijfskwaliteit te scheppen in het Salvatorpark.

Inspelend op het situationele contrast tussen stad en land, wordt de cure een meer formeel front langs de Salvatorstraat. Hier wordt de schaal van het programma leesbaar en geeft kracht aan het gebouw. De andere kant – de care – voegt zich door de geplooidde gebouwdelen juist naar het landschap. Het maakt de informele relatie tussen patient en natuur zichtbaar in een sierlijk gebaar.

*De twee koppen van de boulevard hebben een open karakter en hier liggen ook de toegangen. Aan de arboretum kant ligt de hoofdingang waarnaast ook de cafetaria ligt. Aan de noordoost kant liggen oncologie, revalidatie, dialyse, psychiatrie en de k-dienst in een eigen omgeving. Ze hebben een eigen toegang maar zijn functioneel verbonden met de rest van het ziekenhuis. Hier heeft de boulevard een eerder ingetogen karakter en wordt een meer huiselijke sfeer gecreëerd in het interieur. Langs de boulevard liggen twee patio's als groene kamers die in open verbinding staan met het landschap rondom. Ondanks dat het een groot gebouw betreft wordt het Jessa Ziekenhuis zo gekenmerkt door een grote mate van openheid en verwevenheid met het landschap. Een belangrijke drager van het gebouwconcept is dat in elke werkruimte, elk verblijf en plek waar mensen komen, daglicht en landschap waarneembaar zijn. Van de keuken tot de operatiekamer en van het magazijn tot raadplegingsruimten.

*

Het ziekenhuis in zijn directe omgeving

*

*

Aanzicht gevel beekzijde

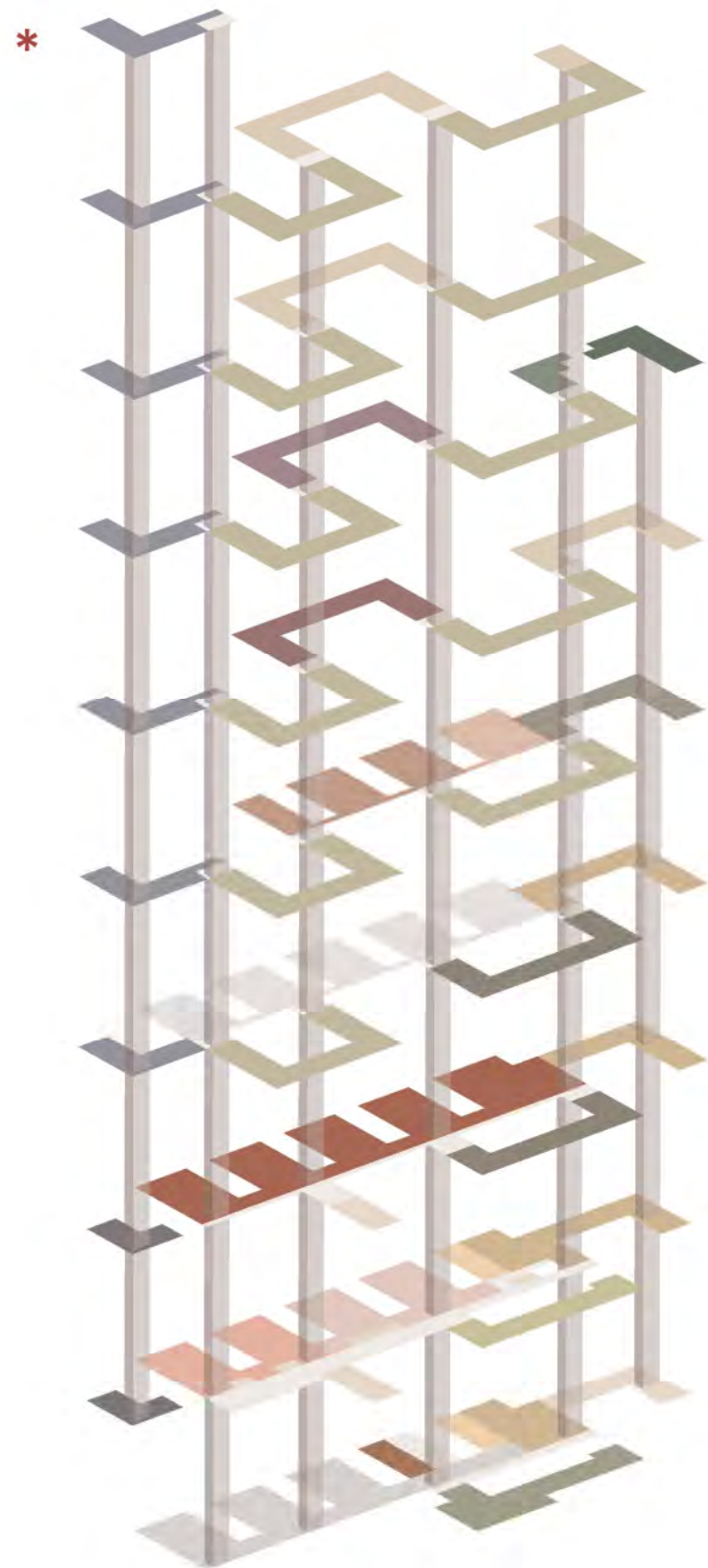

Hoofdentree in arboretum

Aanzicht gevel Salvatorstraat

Programma

Programmatische verdeling en functionele opbouw

Boulevard langs patio

De Boulevard vormt de verbinding tussen High Tech/specifieke functies enerzijds en Medium Tech/universele functies anderzijds. Hierdoor ontstaan een logische clustering van functies:

- Spoed, Medische beeldvorming, Functiemeting, Operatiekwartier, Dagbehandeling, Intensieve zorgen, Laboratoria, Apotheek, Logistieke functies;
- Raadpleging, (Dag)Verpleging, Dialyse.

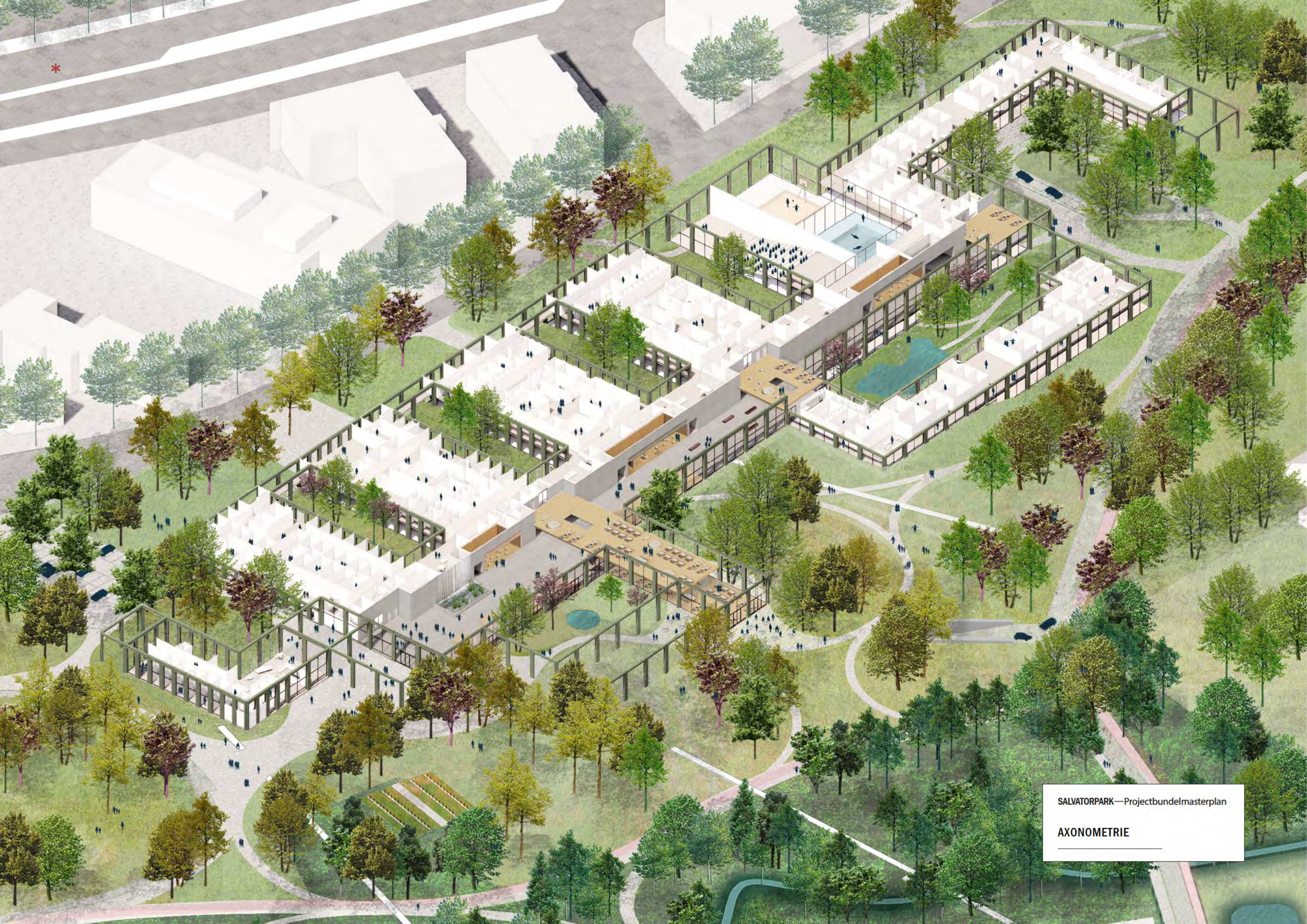
Omdat raadpleging en verpleging boven elkaar en in dezelfde gebouwstructuur zijn ondergebracht bestaat de mogelijkheid raadpleging te laten toenemen op het moment dat de benodigde verpleegcapaciteit afneemt, een scenario dat zeer waarschijnlijk is.

Operatiekwartier, Dagbehandeling en Dagverpleging vormen een functionele eenheid die aan belang toeneemt, en zijn daarom in elkaars directe nabijheid ontwikkeld. De mogelijkheid bestaat om – indien gewenst - op de eerste verdieping een reguliere verpleegafdeling te positioneren.

De Boulevard verbindt de hoofdingang met de secundaire ingang voor langdurige zorg, oncologie en revalidatie. Door het hoogteverschil in het landschap kunnen de logistieke functies en logistiekgang onder de Boulevard worden gepositioneerd. Aan deze logistieke gang zijn alle liften, die toegang verschaffen naar de bovenbouw, gekoppeld.

Hoofdingang en spoedingang liggen in elkaars nabijheid, dit vereenvoudigt de vindbaarheid en de wayfinding in het Salvatorpark, evenals de 24h beheersbaarheid van de toegangen tot het gebouw.

Radiotherapie & Raadpleging	Functiemeting	Beddenhuis	Verloskunde & Neonatologie
Boulevard & Circulatie	Spoed	Raadpleging	K-dienst
Logistiek	Radiologie	Laboratoria	Psychiatrie
Mortuarium	Cafetaria & Commerciële functies	Apotheek & cleanroom	
Congres & Interne opleiding	Oncologie	Dialyse	
Therapie & Revalidatie	Operatiekwartier	Intensieve zorgen	
Patiëntenparticipatie & educatie	Dagverpleging	Administratie	

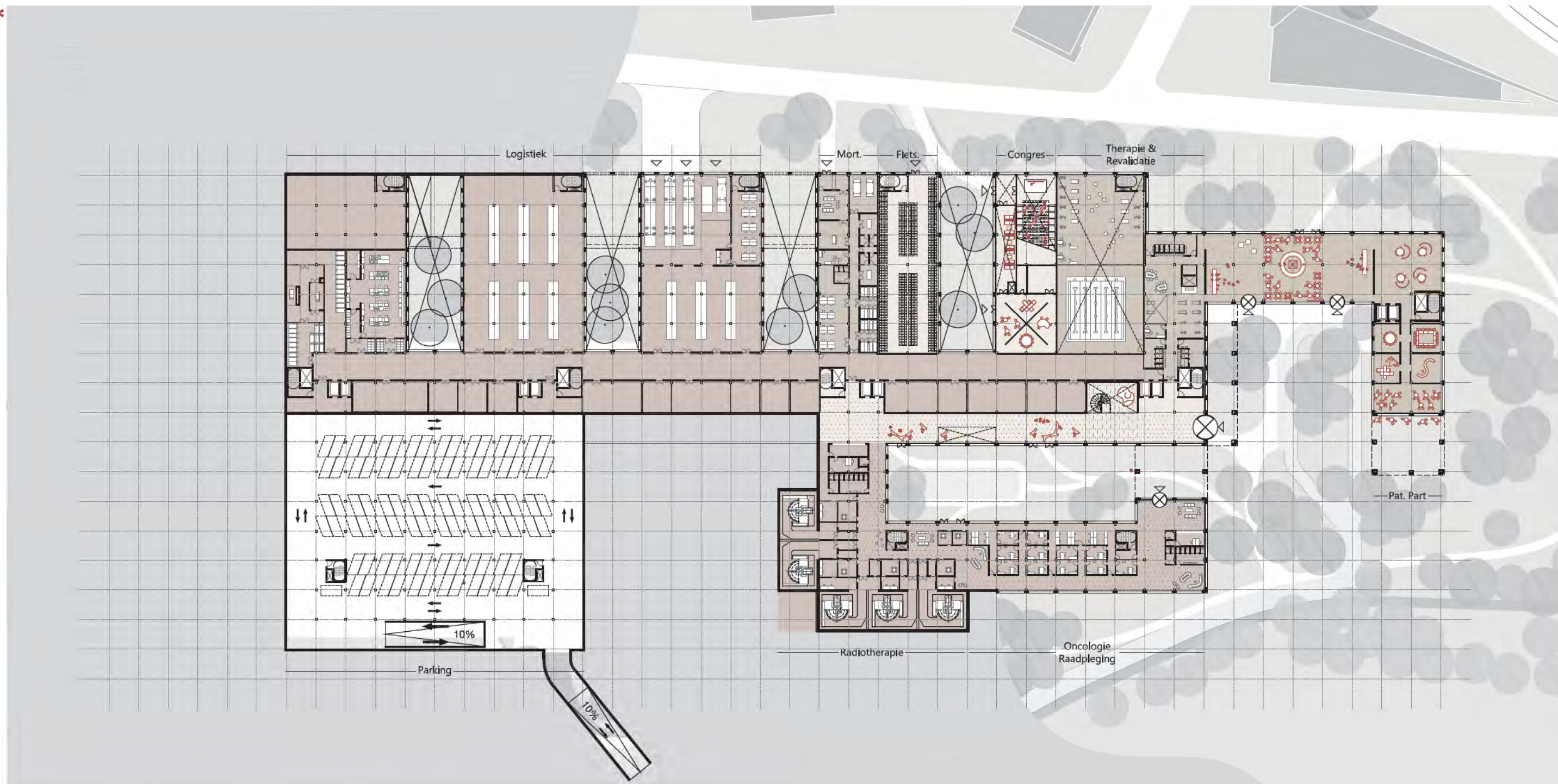
SALVATORPARK—Projectbundelmasterplan
AXONOMETRIE

Entree Raadpleging

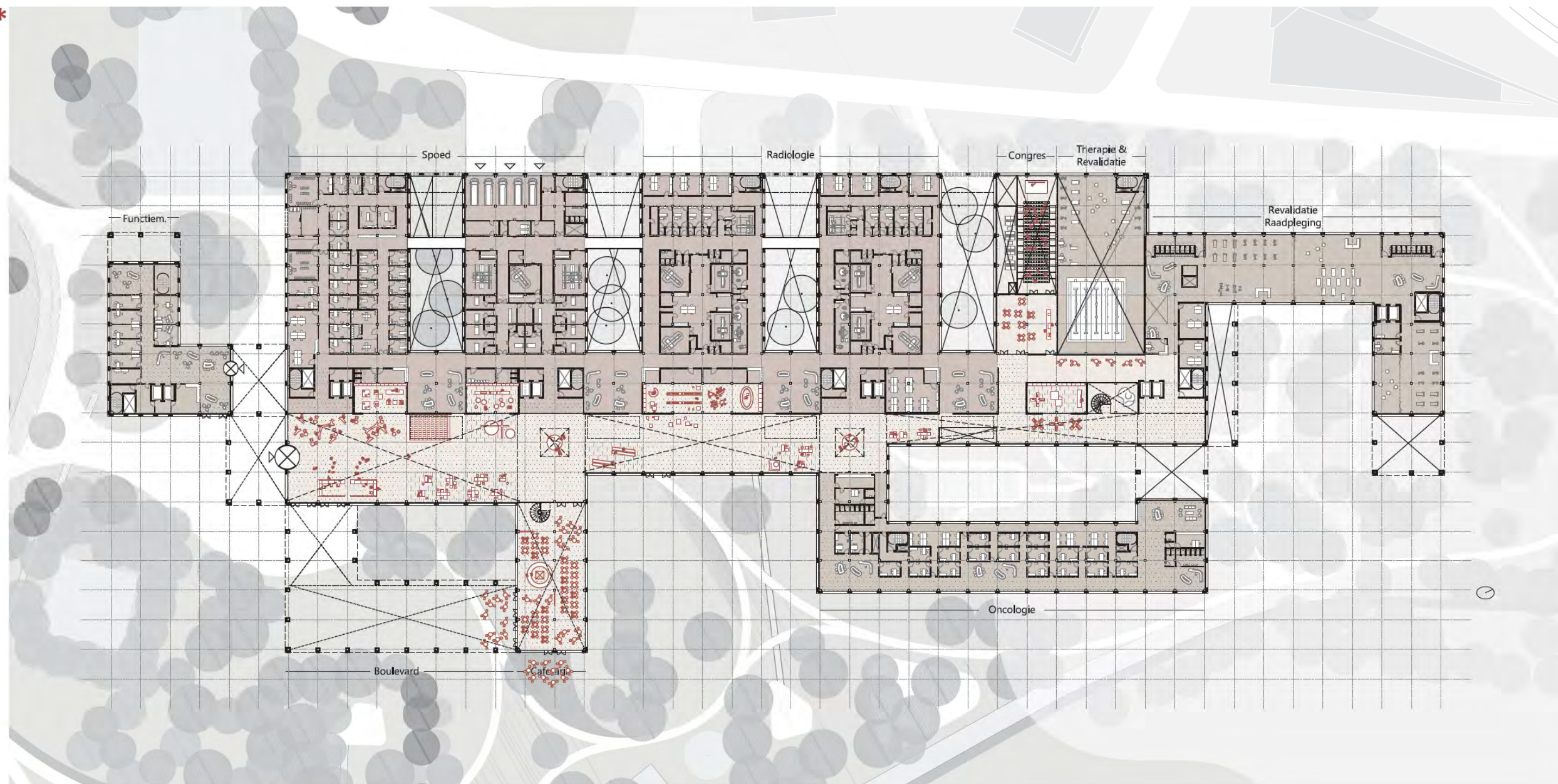

Entree Oncologie

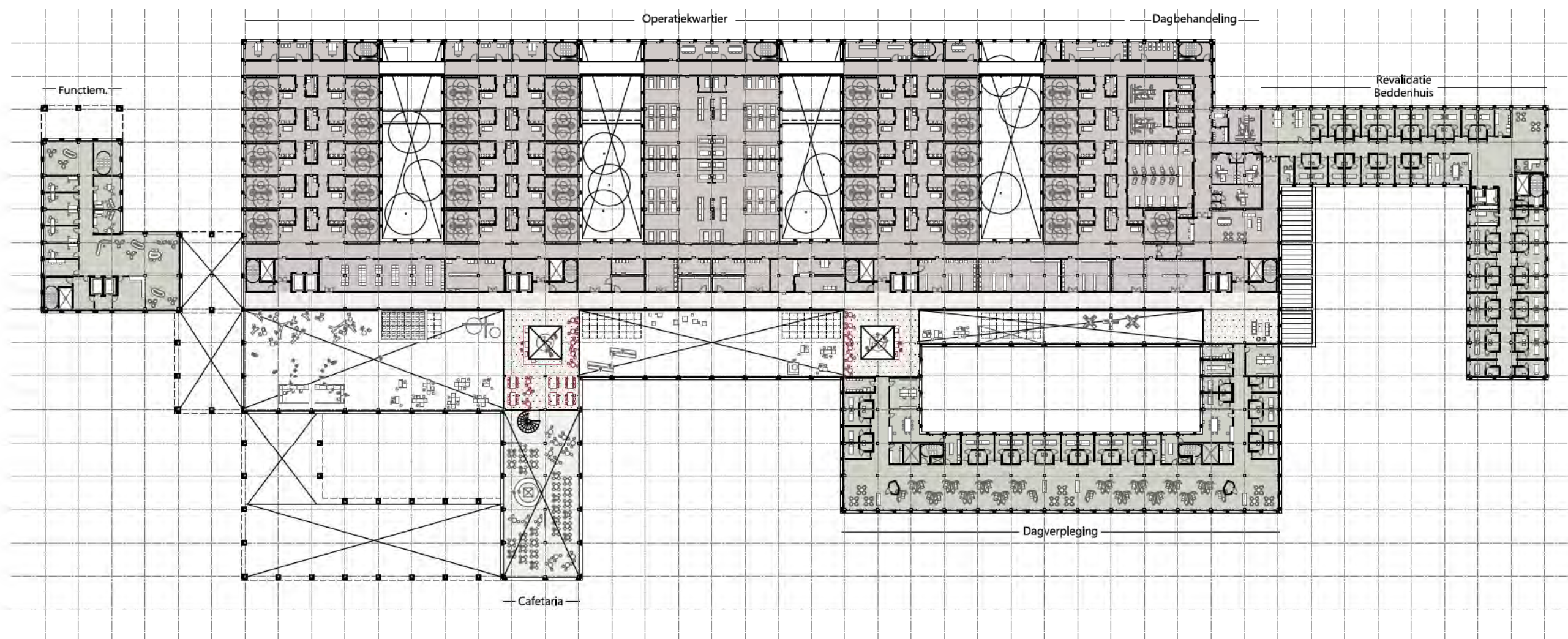
NIVEAU -1

m 20

NIVEAU 0

*

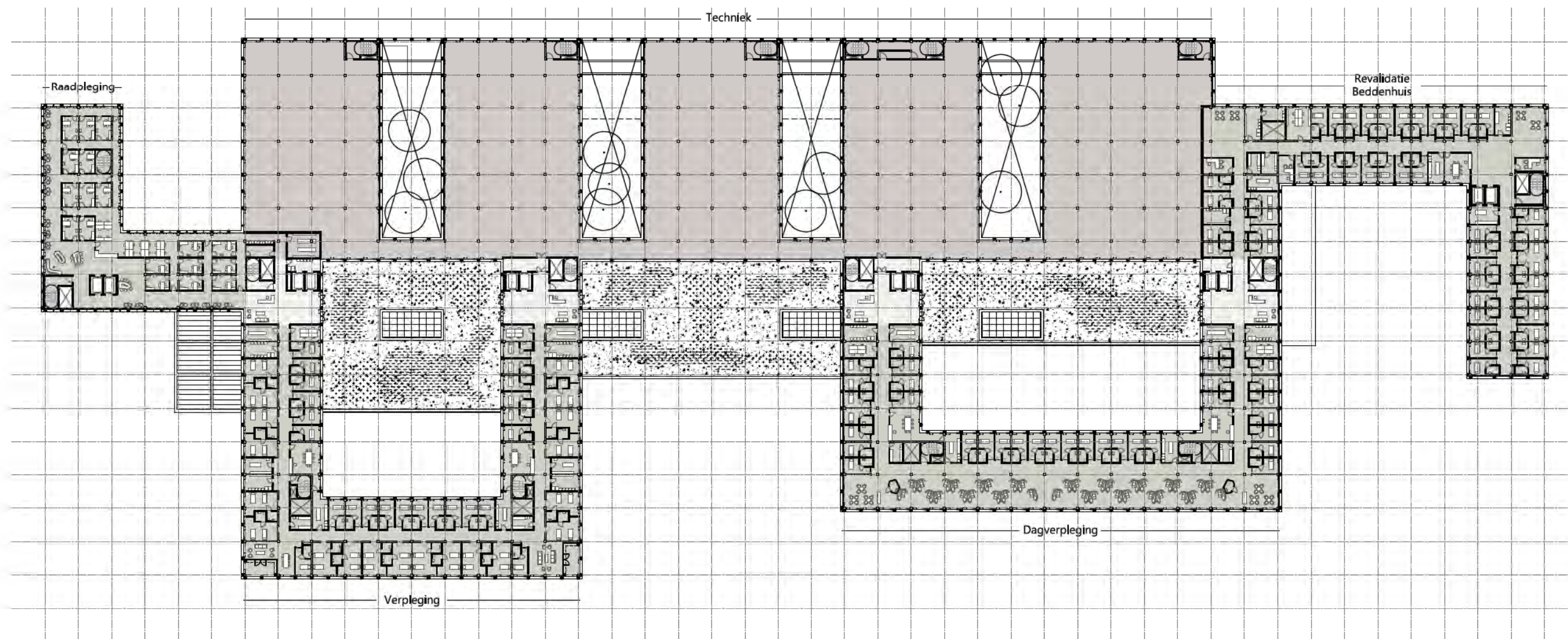
NIVEAU +1

m 20

*

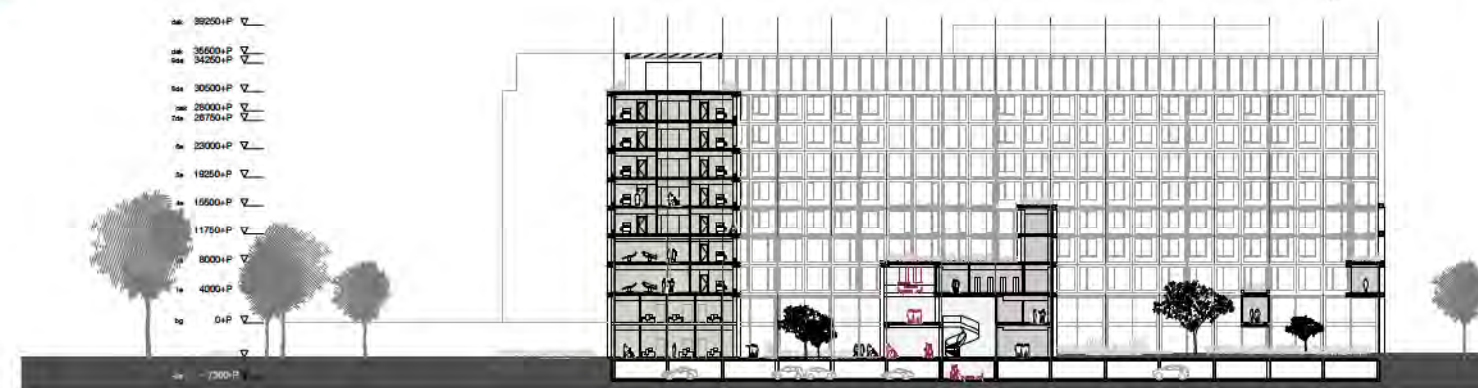
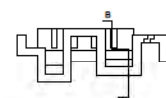
*

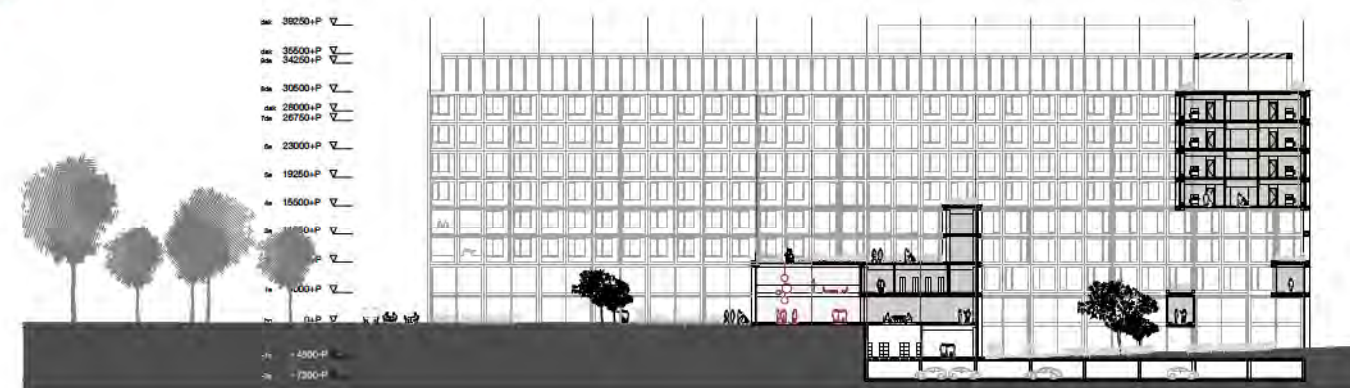
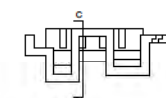
NIVEAU +2

m 20

*

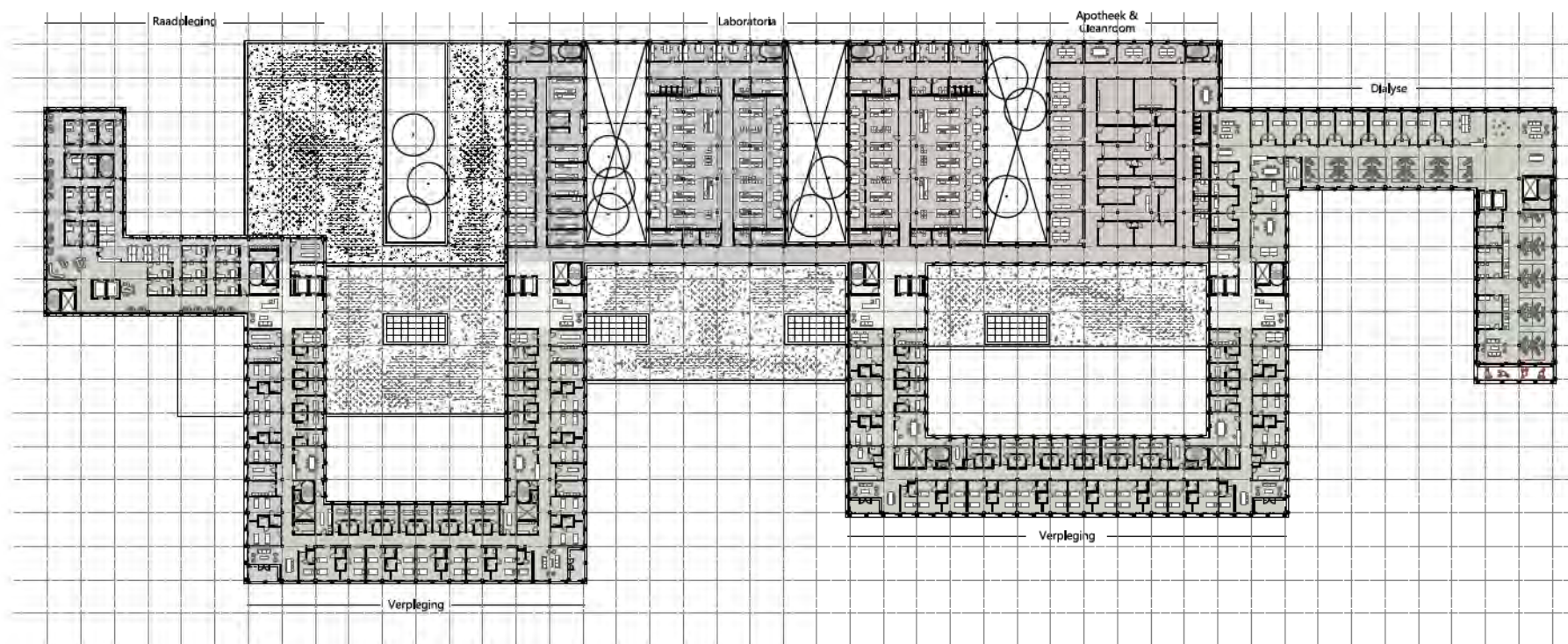

*

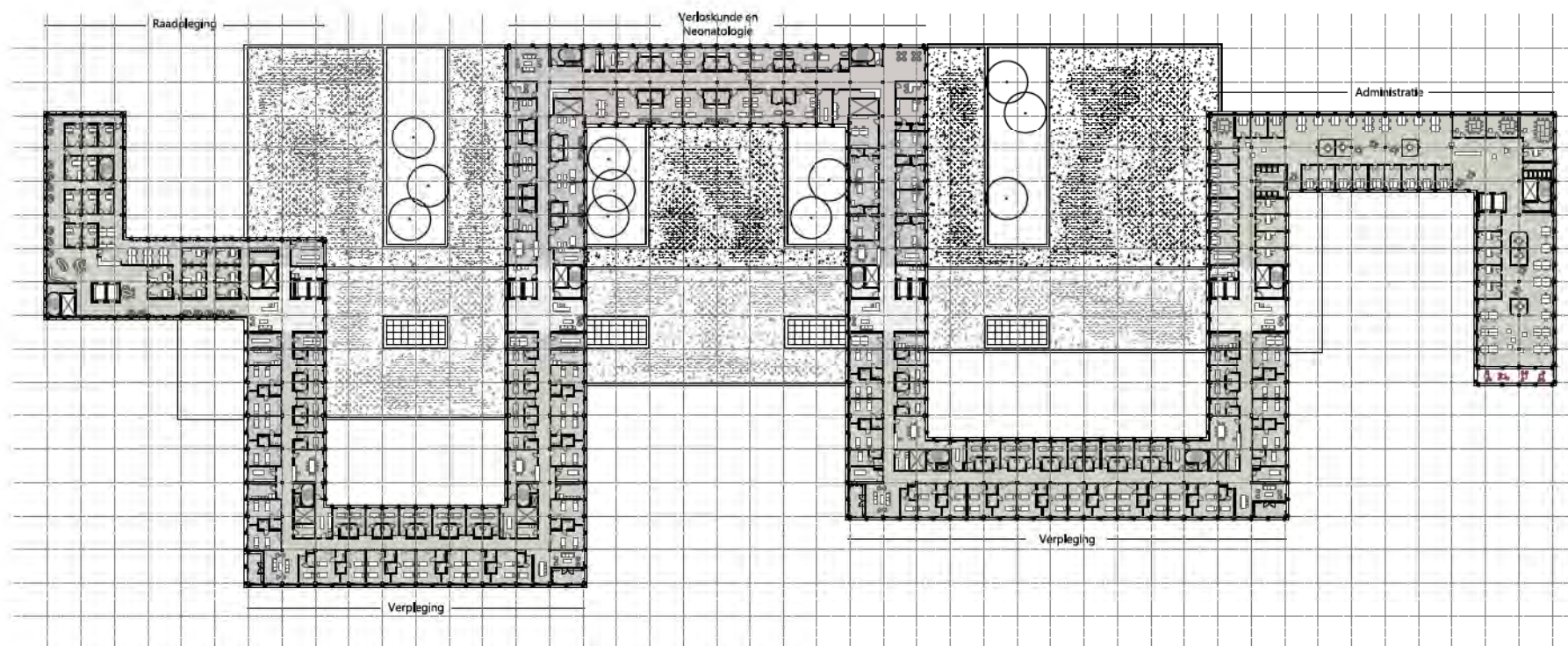

NIVEAU +3

NIVEAU +4

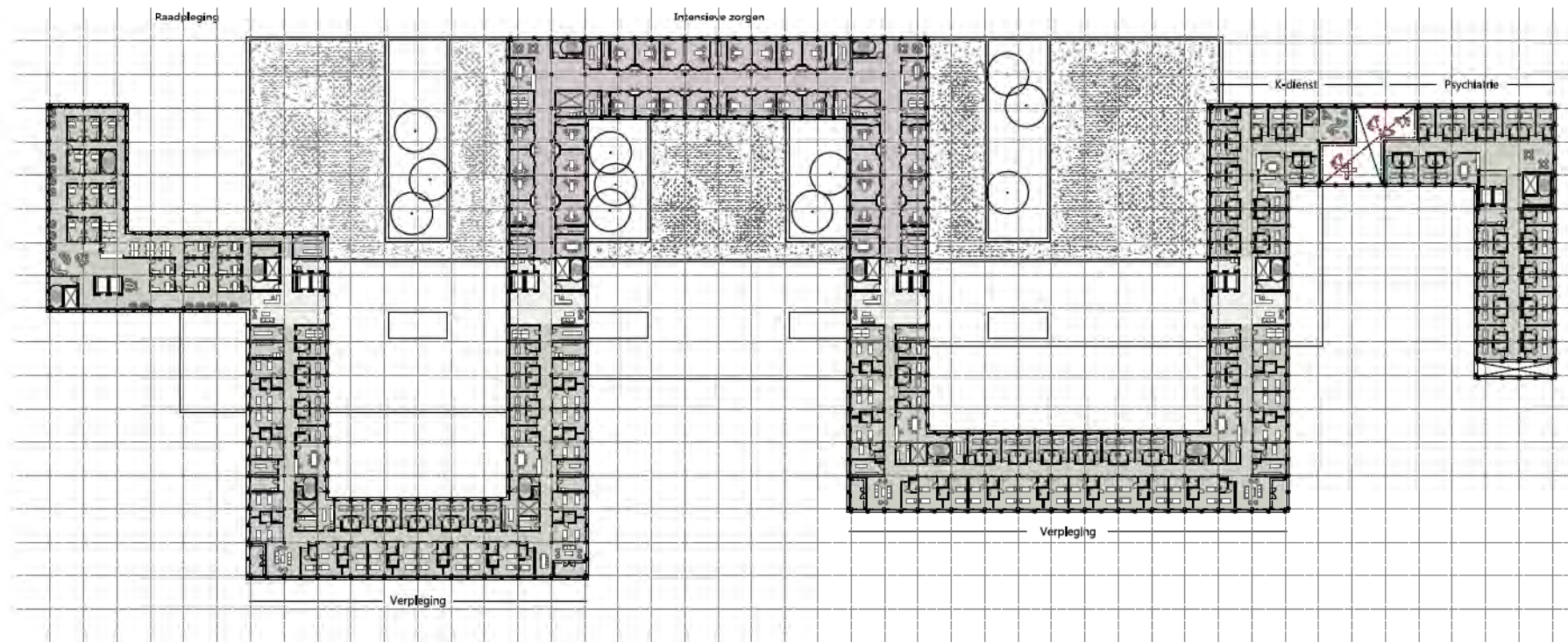

m 20

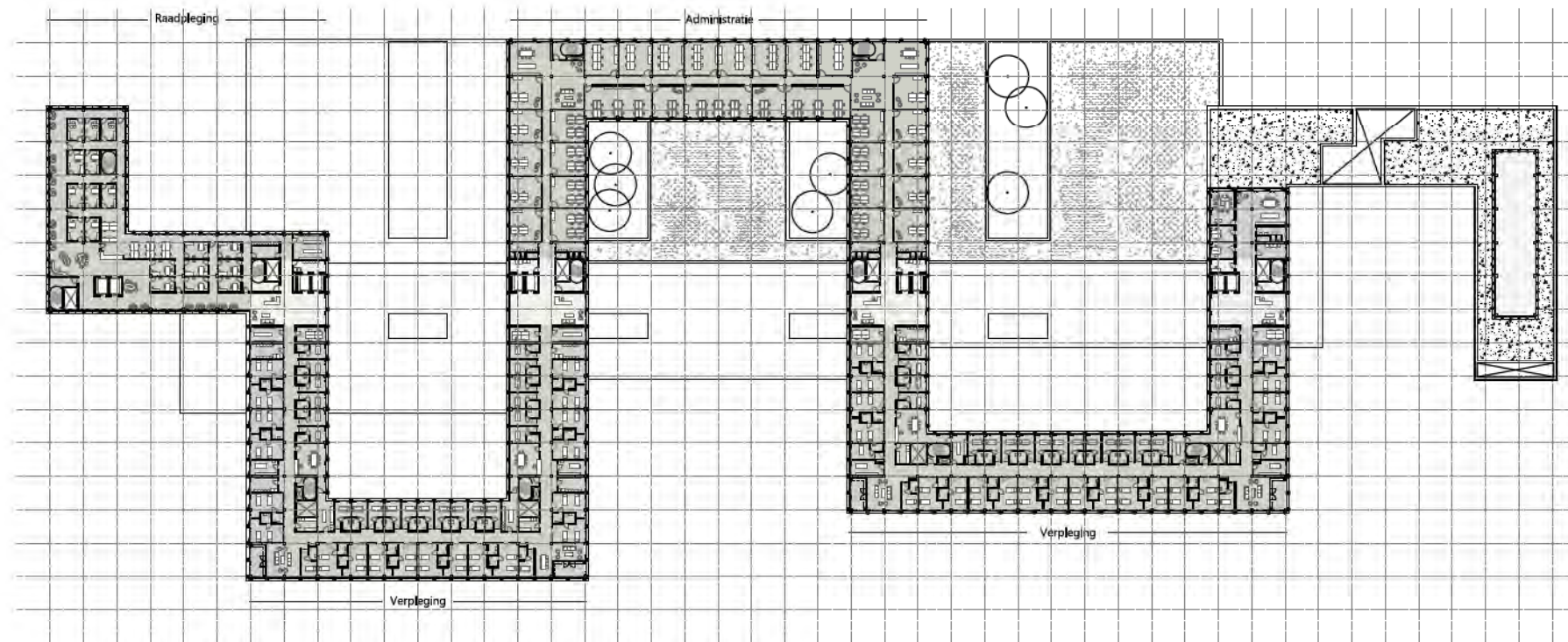
*

NIVEAU +5

*

NIVEAU +6

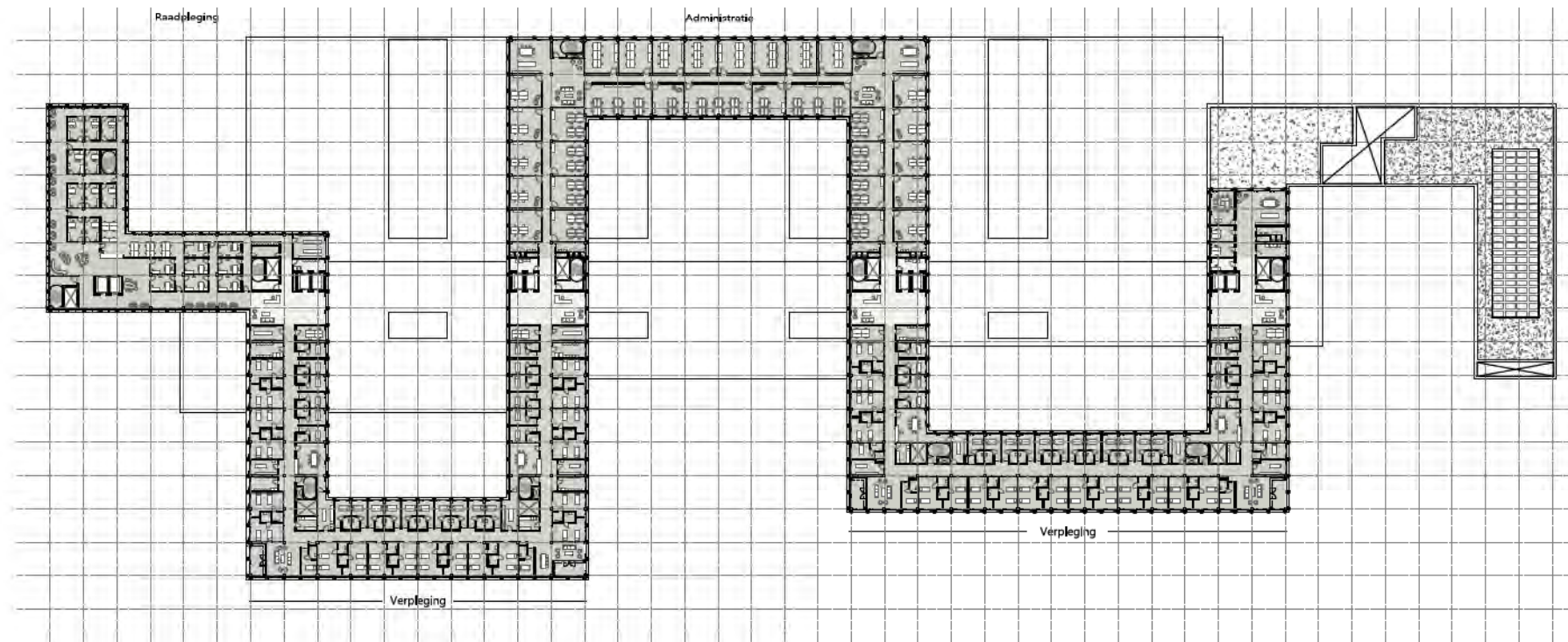

m 20

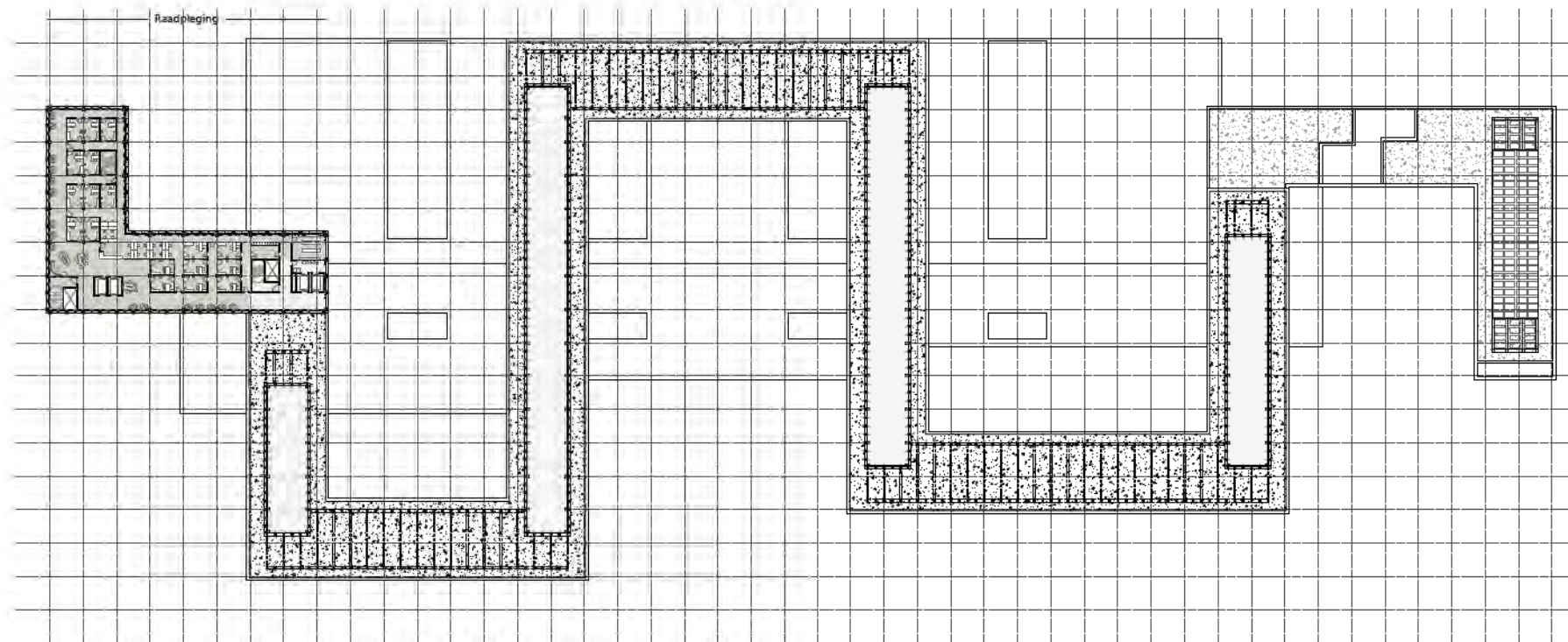
*

NIVEAU +7

*

NIVEAU +8

m 20

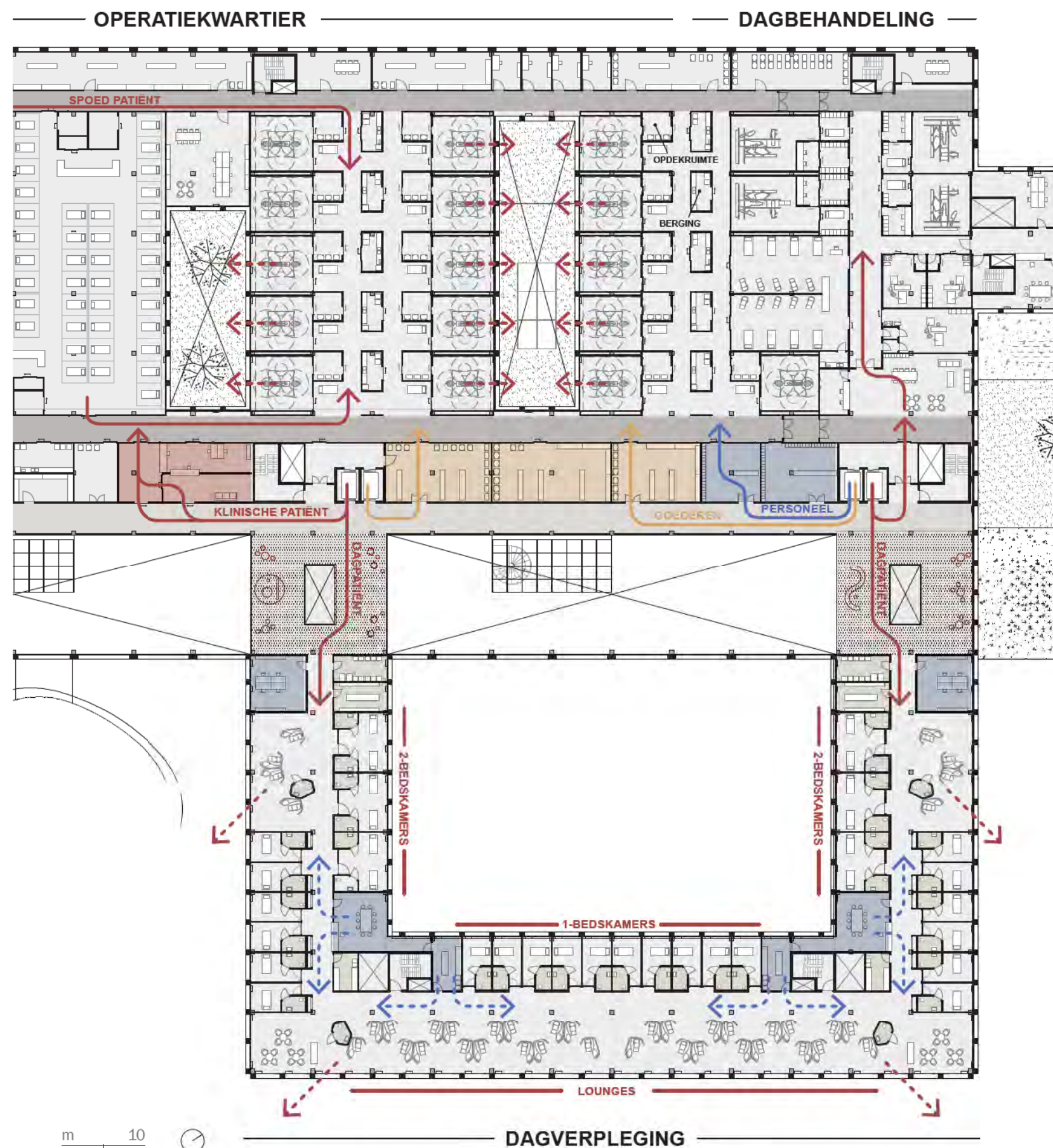
OPERATIEKWARTIER EN DAGVERPLEGING

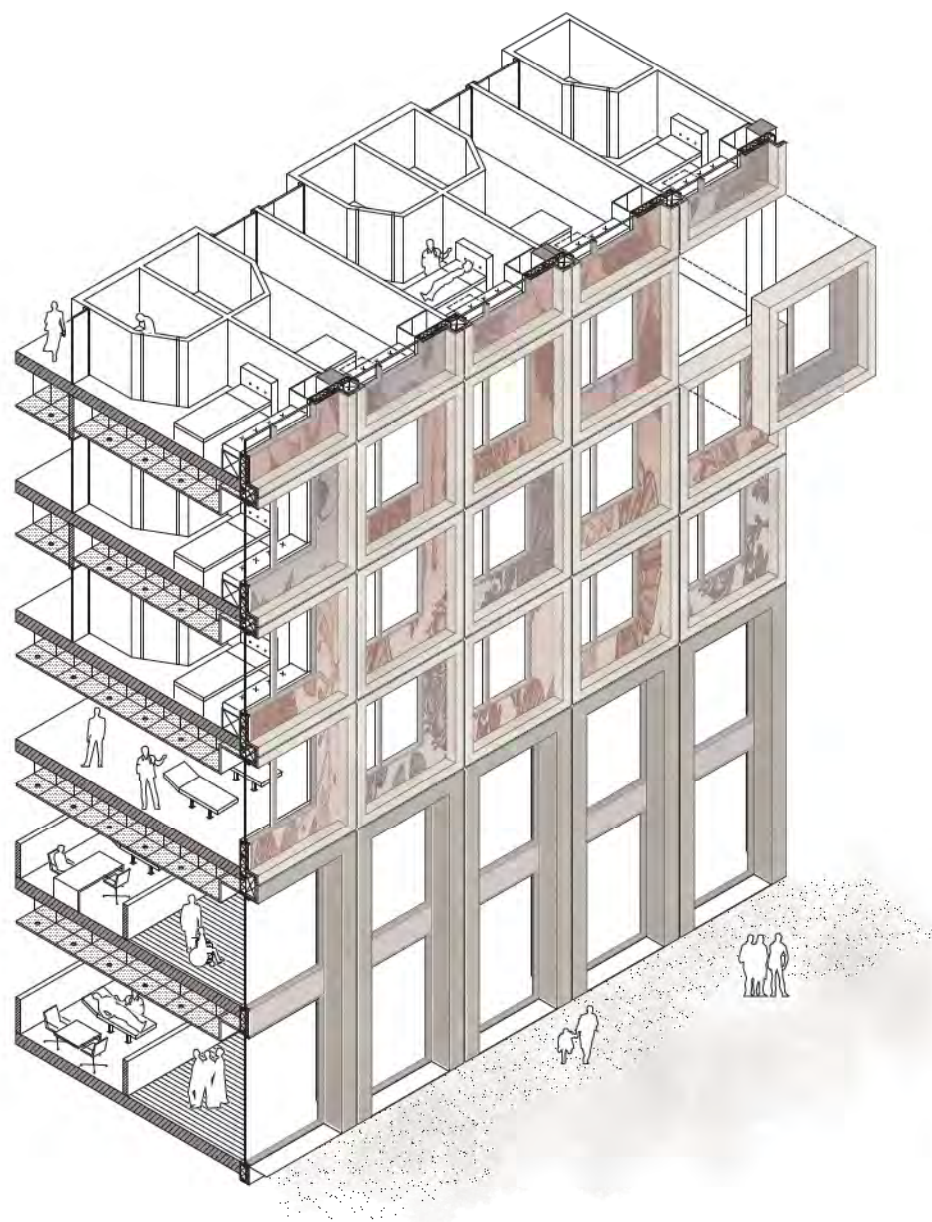
De organisatorische verbinding tussen Operatiekwartier / Dagbehandeling / Dagverpleging is van toenemend belang, dit mede met het oog op de toenemende eisen aan steriliteit en eisen aan anesthesie bij dagbehandelingen. In het ontwerp zijn daarom de dagbehandeling en de operatieafdeling geïntegreerd.

De operatieafdeling is opgedeeld in eenheden van 10 operatiekamers. Dat maakt het werkgebied van de specialisten overzichtelijk en rustig. In geval van calamiteiten (besmetting, brand) kan separatie plaatsvinden. Aan de kant van de Boulevard zijn liften en ondersteunende ruimten geplaatst, zoals kleedruimten, logistieke sluisen en bergingen. Hier vindt de transfer plaats van het niet steriele naar het steriele gebied. Holding en Verkoever liggen centraal in de operatieafdeling.

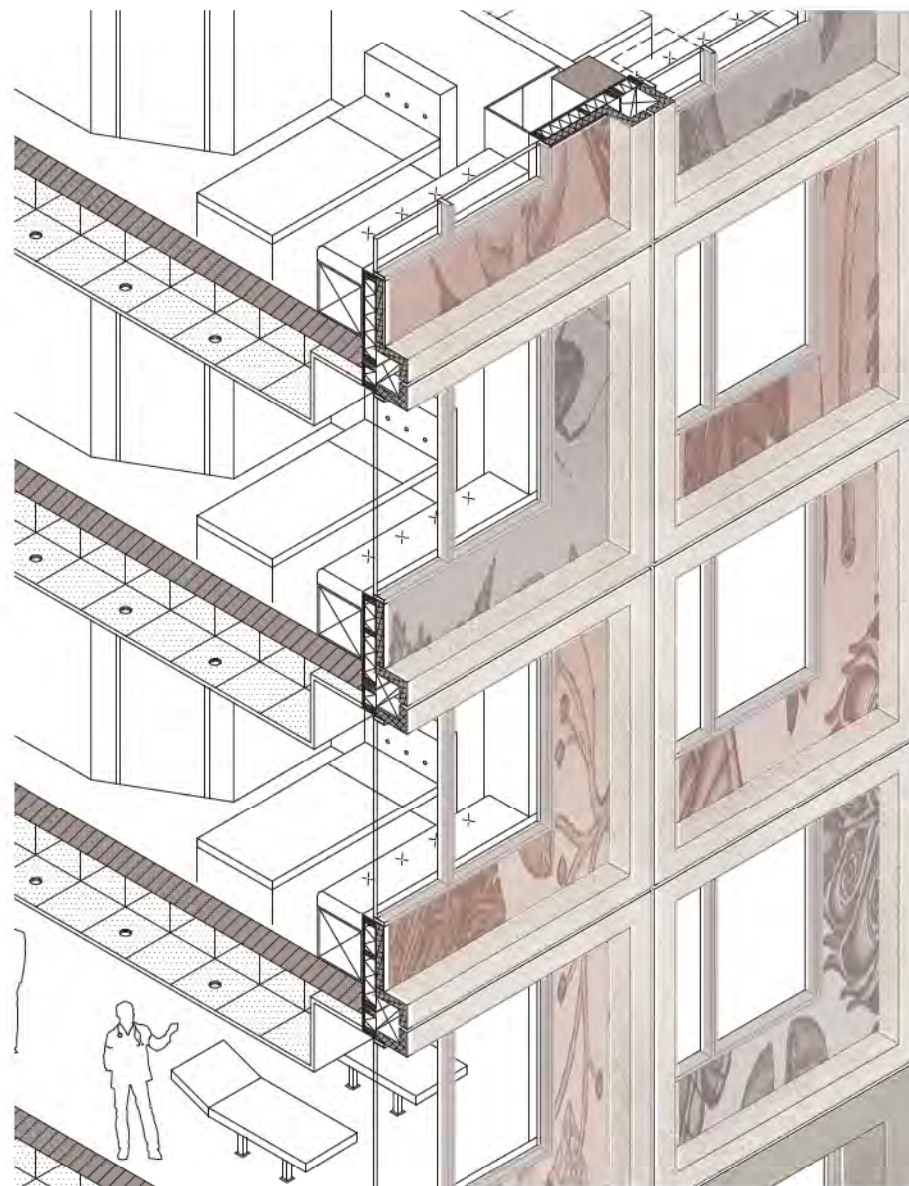
De dagbehandeling bestaat uit een lounge ter ontvangst van patiënten. Behandelruimten en uitrustruimten liggen in directe nabijheid. Omdat de operatieafdeling annex ligt kan een functionele uitbreiding plaatsvinden.

De dagverpleging ligt direct tegenover de dagbehandeling en de operatieafdeling. Hiermee wordt de patiënten-transfer vereenvoudigd. De dagverpleging is opgebouwd uit éénbedskamers en lounges. Alle lounges hebben uitzicht op het park. Dit komt de Healing Environment ten goede.

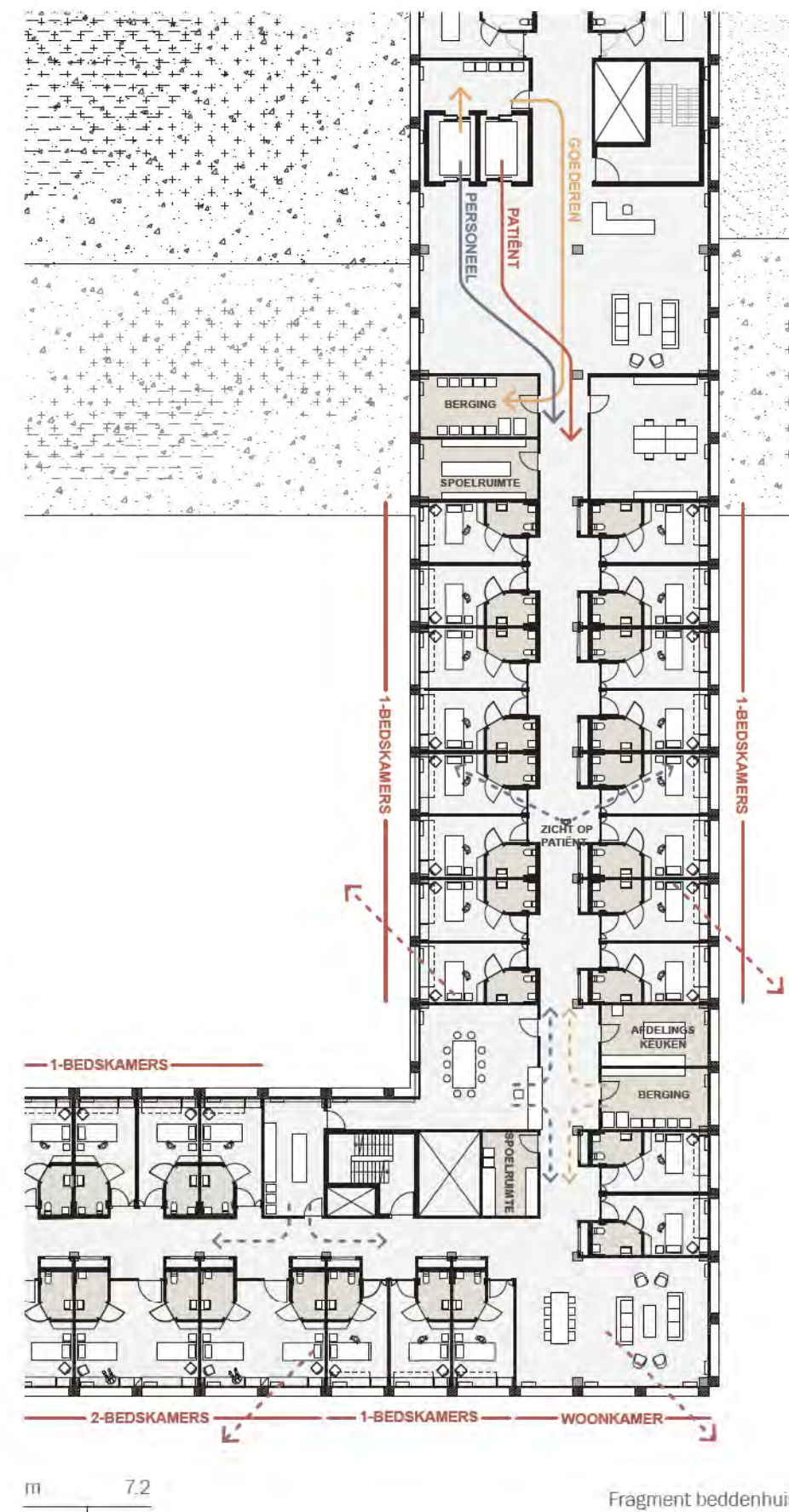

Om de zichtrelatie met het park te versterken zijn de verpleegafdelingen U-vormig geordend. Vanuit de aan weerszijde van de U-vorm gepositioneerde liften en trappen zijn de Boulevard, logistieke functies en het operatiekwartier direct te bereiken. Aan het begin van de verpleegafdeling liggen logistieke overslagpunten. De verpleegafdeling is opgebouwd uit 60 tot 64 éénbedskamers. Omdat er van mag worden uitgegaan dat de verpleegintensiteit van patiënten zal toenemen is in het ontwerp uitgegaan van “bedside nursing”: uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat personeel het meest effectief en veiligst kan werken direct rond het bed van de patiënt. De verpleegpost met ondersteunende ruimten ligt daarom centraal, met goed zicht op de patiënt, in directe nabijheid.

Fragmenten gevel en interieur beddenhuis, gevelelementen met gekleurde invulling geven expressie aan de individuele kamer binnen het grotere geheel

Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat het herstel van patiënten wordt bevorderd wanneer zij worden gestimuleerd actief te zijn en het bed en hun kamer zo vroeg mogelijk te verlaten. Daartoe zijn op de hoeken van de afdeling huiskamers gemaakt van waaruit men prachtig zicht heeft op Salvatorpark. Iedere éénbedskamer biedt mogelijkheden tot rooming-in: wetenschappelijk onderzoek toont aan dat gezelschap het herstelproces bevordert en dat de aanwezigheid van familie de zorgprofessional kan ontlasten. De éénbedskamers kunnen eenvoudig worden samengevoegd tot tweebedskamers.

02 BASISPRINCIPES

*

Publiek interieur als huiskamer

Kamers met veel daglicht en uitzicht op groen

*

Uitnodigende inkom en interactie met omgeving

Zitplekken voor ontspanning

Goede oriëntatie in algemene ruimten

MENSELIJKE MACHINE

Ziekenhuizen zijn in toenemende mate belangrijke spelers in een keten van maatschappelijke en medische ondernemingen en moeten een maximum aan medische kwaliteit leveren tegen een minimum aan kosten. Het zijn daarmee organisaties geworden die medisch inhoudelijke keuzes moeten afwegen tegen medisch-technische, demografische, regionale, strategische, financiële en politieke achtergronden. De logistieke organisatie van een ziekenhuis baseert zich in eerste instantie op medische processen en op stromen van patiënten, bezoekers, personeel en goederen en kent daarmee zijn eigen dynamiek. Het ziekenhuis is een logistieke machine.

Maar niet alleen een logistieke machine. Een balans te vinden tussen de mens als biologisch, psychologisch en sociaal wezen, verblijvend in een compacte ruimte en de mathematische wetmatigheid van een logistieke machine is de eigenlijke opgave bij de bouw van een ziekenhuis. Het ziekenhuis is meer dan een functionele machine, meer dan een gestold organisatiediagram. Het ziekenhuis is een symbool voor het menselijk kunnen op medisch gebied. Maar het is vooral ook een gebouw waar mensen andere mensen helpen en verzorgen en daarmee een uiting van menselijkheid zelf.

LOGISTIEK

Logistiek kan onderscheiden worden in :

- Patiënten;
- Personeel;
- Bezoekers;
- Goederen.

Deze stromen worden zo veel mogelijk gescheiden in gangen en liften. De goederenlogistiek wordt voornamelijk onder het gebouw georganiseerd.

GEBOUWTECHNIEK EN ICT

Gebouwtechniek en ICT dienen weliswaar state of the art te zijn, maar moeten uiteindelijk ondersteunend zijn aan medische processen en de mens die deze processen voert. De techniek moet de mens dienen en niet andersom. Het is belangrijk dat gebouwtechniek robuust en integraal met het gebouw ontworpen wordt. Flexibiliteit, bedien- en onderhoudsgemak en duurzaamheid zijn daarbij sleutelbegrippen. Het is niet zinvol een gebouw te ontwerpen dat vervolgens wordt volgestopt met installaties die de ongemakken van het gebouwo ontwerp moeten compenseren. Het is juist de uitdaging een gebouw te ontwerpen dat zo weinig mogelijk techniek nodig heeft, en wel zó dat een voor de mens zo aangenaam mogelijke omgeving gecreëerd wordt.

VASTGOED, ONTWIKKELING EN STEDENBOUW

Ziekenhuizen hebben de eigenaardige eigenschap van een magneet: zij trekken alle mogelijke andere functies naar zich toe: medische, maar ook niet-medische. Een ziekenhuis is daarmee vaak de kern van grotere ontwikkelingen. Dat biedt voordelen: zorgaanbod kan worden aangevuld en versterkt, functies kunnen worden uitgewisseld, en groei en krimp kunnen makkelijker worden opgevangen. Daarnaast komt daarmee het ziekenhuis uit zijn oude isolement: het ziekenhuis is niet langer een bastion op een enorm parkeervlak, maar het wordt een onderdeel van een nieuw stadsdeel, het wordt onderdeel van de samenleving. Een attractief stadsdeel waarin moderne gezondheidszorg, werken, research, retail en ontspanning een eigen plek krijgen. Dit creëert niet alleen een grote meerwaarde voor de maatschappij, ook de gebruikers en eigenaren van het vastgoed zien hiervan uiteindelijk de voordelen. Een ziekenhuis echter dat onderdeel wordt van een ontwikkeling mag in haar functioneren nu en in de toekomst niet belemmerd worden. Het is dus zaak in de ontwikkeling de verschillende groei- dan wel krimp- scenario's te onderzoeken en te verankeren in een stedenbouwkundig masterplan.

HEALING ENVIRONMENT

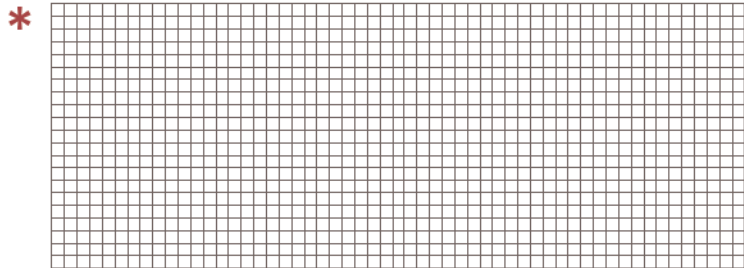
Al langer is bekend dat licht, uitzicht op groen, geluid, geur, kleur en behaaglijkheid kernbegrippen zijn voor de mens als bio-organisme. Daarnaast spelen privacy, sociaal contact en beleving een grote rol bij het psychisch welzijn van elke mens. Onderzoek heeft deze factoren onder de term "healing environment" opnieuw actueel gemaakt. Evidence based design dat zich richt op deze "healing environment" kan leiden tot een prettige en betere omgeving met een menselijke maat voor patiënt, familie en professional.

03 RAADPLEGINGSGEBOUW

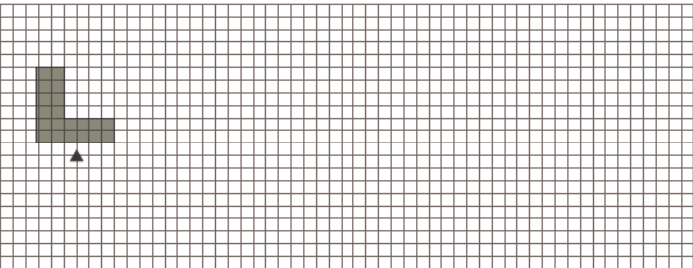
Het is van wezenlijk belang dat het gebouw medische processen en stromen optimaal kan ondersteunen en dat het gebouw toekomstige veranderingen van de organisatie kan opnemen. Een ziekenhuis moet flexibel zijn, zowel voor wat betreft interne veranderbaarheid als ook uitbreidbaarheid dan wel afstootbaarheid. Het is daarom wenselijk een onderscheid te maken tussen generieke, universele gebouwdelen en specifieke gebouwdelen. Bij generieke bouwstructuren zal de veranderbaarheid en uitwisselbaarheid van functies meer gewaarborgd zijn dan bij specifiek ontworpen gebouwen. Het is goed generiek te bouwen daar waar het kan, en specifiek als het moet. Om flexibel op de toekomst te kunnen blijven inspelen is fasering en flexibiliteit gevraagd. Het ontwerp voorziet daarom niet in een monolithische maar in een faseerbare, modulaire structuur. Voor zowel hot floor als de beddenhuizen wordt een eenduidig grid van 7,2 bij 7,2 meter uitgelegd. Deze structuur en de functionele indeling maakt het goed mogelijk het ziekenhuis gefaseerd te realiseren.

*Het raadplegingsgebouw is een fragment van de totale nieuwbouw en is door de structuur van het ziekenhuis makkelijk als eerste te realiseren. Het grote voordeel van het opknippen van de raadpleging als fase is dat tezamen met het arboretum een begin gemaakt kan worden met het hart van de site, zonder dat voor lange periode het hele gebied verandert in een bouwplaats. Na het in gebruik nemen van de raadpleging kan in een eerste fase het ziekenhuis voor de helft gebouwd worden. Hierna kan de rest van de hot floor en het tweede beddenhuis apart gefaseerd worden. Het gebouwdeel met oncologie kan als laatste gebouwd worden. Vervolgens kan het beddenhuis in de toekomst intern worden heringedeeld of gebouwdelen afgestoten om te worden getransformeerd in een autonoom hotel, kantoren of zorgappartementen.

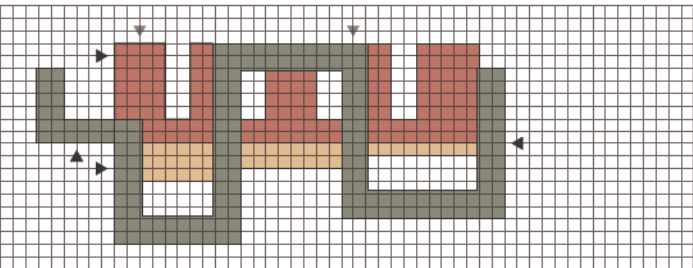
Het gefaseerd bouwen van het raadplegingsgebouw heeft een beperkte invloed op de faseringen van het globale ziekhuisgebouw, vermits het raadplegingsgebouw als een van de eerste gebouwdelen gerealiseerd kan worden van de globale campus. Vanuit de bouw- en projectorganisatie is dus een logische eerste stap in de realisatie van de globale campus. Samen met het raadplegingsgedeelte worden ook het inkomgedeelte gebouwd. Om de kosten hier zoveel mogelijk te beperken stellen we voor dit gedeelte enkel wind- en waterdicht te realiseren. Hierdoor is de meerkost inzake fasering zo beperkt mogelijk. Tijdens de werken van de volgende bouwfasen zal het raadplegingsgebouw ook volledig kunnen blijven functioneren. De link tussen het oude ziekenhuis en het raadplegingsgebouw is eenvoudig te realiseren. De werfzone is volledig ontkoppeld tussen het raadplegingsgebouw en het oude ziekenhuis, dit komt de globale werking en veiligheid alleen maar ten goede.

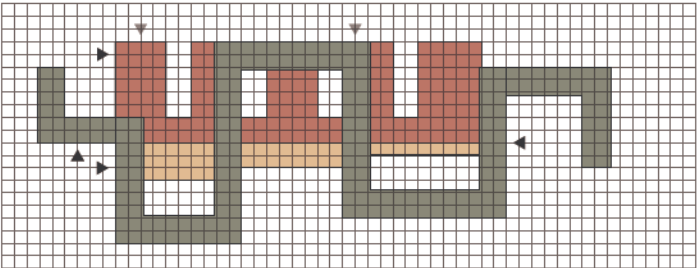
0. Het gebouw is ontworpen op een efficient grid dat de basis is voor flexibiliteit

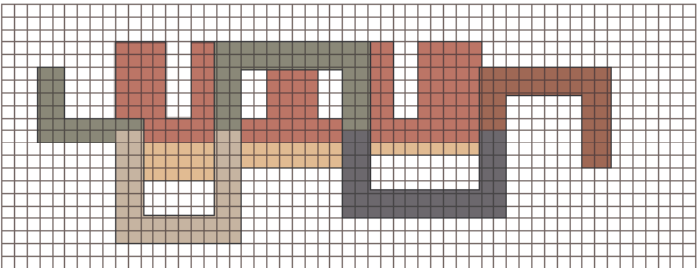
1. In de eerste fase wordt het raadplegingsgebouw gebouwd met eigen inkom

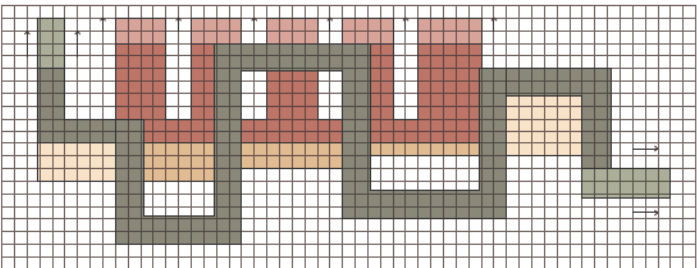
2. Realisatie ziekenhuis

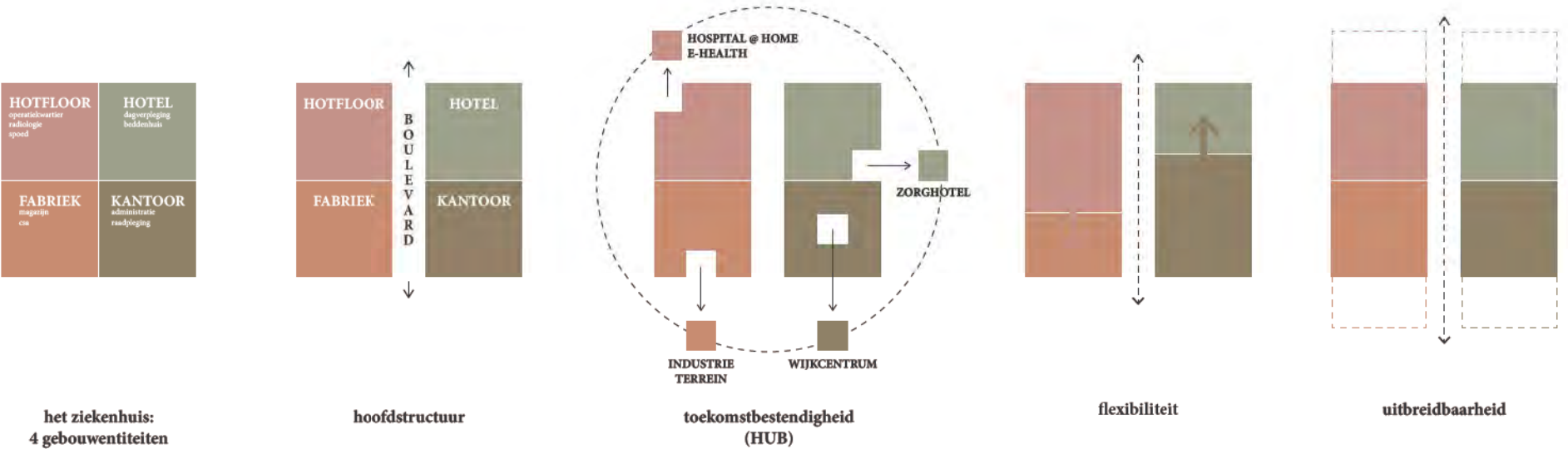
3. Revalidatie is mogelijkkerwijs apart te bouwen

4. Ziekenhuisdelen kunnen naar behoefte anders geprogrammeerd worden of afgestoten voor andere functies (zorghotel, kantoren)

5. Het model biedt verschillende uitbreidingsmogelijkheden; de care kan verlengd worden, de core kan extra publieke functies krijgen en de cure kan getransformeerd of uitgebreid worden richting de Salvatorstraat

Structuurschema organisatie ziekenhuis